

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3020/2018. (I. 26.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	110
3021/2018. (I. 26.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	118
3022/2018. (I. 26.) AB végzés	bírói kezdeményezés visszautasításáról	125
3023/2018. (I. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	128
3024/2018. (I. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	131
3025/2018. (I. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	135
3026/2018. (I. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	140

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3020/2018. (I. 26.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.1456/2014/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó képviseletében dr. Kamarás Géza ügyvéd (1073 Budapest, Erzsébet körút 44–46., II/17.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. A Fővárosi Bíróság – a Fővárosi Ítéltábla által részben megváltoztatott – jogerős ítéletében az indítványozót bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében –, illetve jelentős értékre, fegyveresen és bűnszövetségben elkövetett rablás büntettének kísérletében mint társtettetést, valamint más bűncselekményekben. Az indítványozóval szemben Fővárosi Ítéltábla a jogerős ítéletben – halmazati büntetésül – tizenöt évi fegyházbüntetést és tíz évi közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabott ki, valamint kimondta, hogy az indítványozó feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [3] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó – védője útján – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelynek a Kúria nem adott helyt és a Fővárosi Bíróság, valamint a Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: ítéltábla) ítéleteit hatályában fenntartotta.
- [4] 1.2. Az indítványozó védője – az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) AB határozatának meghozatalát követően – a jogerős ítélettel szemben ismét felülvizsgálati indítványt nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontjára alapítottan, amelyben indítványozta, hogy a Kúria akként változtassa meg a jogerős ítéletet, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárását mellőzze.
- [5] Az indítványozó indokolása szerint az ítéltábla ítéletében az időbeli hatály [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 2. §-a szerinti] vizsgálata során leszögezte, hogy az elbíráláskor hatályos jogszabály azon rendelkezése, amely – az elkövetéskor hatályos jogszabállyal szemben – az indítványozó vonatkozásában nem zárja ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, e körben kétségtelenül kedvezőbb elbírálást tesz lehetővé az indítványozóra. Ugyanakkor a régi Btk. elbíráláskor hatályos 85. § (4) bekezdése alapján kötelezően életfogytig tartó szabadságvesztést kellett volna kiszabni az indítványozóval szemben és ennek következtében az elbíráláskor hatályos jogszabály összhatásában már nem értékelhető az elkövetőre kedvezőbb jogszabálynak az elkövetéskor hatályos régi Btk-val összevetve, sőt – önmagában az említett rendelkezésre figyelemmel – jóval szigorúbbnak minősül, ezért az indítványozó cselekményét az elkövetéskor hatályos büntető törvény alapján bírálta el.

- [6] Az indítványozó szerint az Alkotmánybíróság említett határozatának meghozatalát követően – mivel a határozat visszamenőleges hatállyal semmisítette meg a régi Btk. 85. § (4) bekezdését – egyértelműen az elbíráláskor (a jogerős ítélet meghozatalakor) hatályos büntető törvény enyhébb az indítványozóra nézve, amely lehetővé teszi a feltételes szabadságra bocsátás alkalmazását. Az indítványozó tehát a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontja szerinti felülvizsgálati indítványát arra alapozta, hogy az ítélet tábla a büntető törvény időbeli hatályával kapcsolatos döntésénél a régi Btk. – az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek minősített – 85. § (4) bekezdését is értékelte, ennek következményeként zárta ki a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből, így az Alkotmánybíróság határozatában elrendelt felülvizsgálat kiterjed az indítványozó ügyére is.
- [7] 2. A Kúria a Bfv.I.1456/2014/4. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati indítványát elutasította. A végzés indokolása szerint a védő az ismételt, a Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontja szerinti felülvizsgálati indítványát arra alapította, hogy az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) AB határozatában elrendelte a régi Btk. kérdéses rendelkezésének alkalmazásával érintett, jogerősen lezárt büntetőügyek felülvizsgálatát.
- [8] A Kúria álláspontja szerint ugyanakkor az ítélet tábla a régi Btk. 2. §-a alapján elvégzett értékelő tevékenysége során csupán figyelembe vette, de az ügyben nem alkalmazta az Alkotmánybíróság által később megsemmisített jogszabályi rendelkezést. Márpedig az Alkotmánybíróság határozata nem a régi Btk. 85. §-ának 2010. július 23-tól hatályos (4) bekezdésének figyelembe vételével, hanem annak alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát rendelte el. A felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott másodfokú ítéletből azonban kitűnik, hogy az ítélet tábla éppen a régi Btk. kérdéses rendelkezésére figyelemmel alkalmazta az elkövetéskori büntető törvényt. Ez pedig – a Kúria érvelése szerint – nem az alaptörvény-ellenesnek nyilvánított rendelkezés alkalmazását, hanem – a visszaható hatályú büntetés alkotmányos alapelvéből következő – nem-alkalmazását jelentette. Az Alkotmánybíróság pedig azon büntetőügyek felülvizsgálatát, amelyekben az eljáró bíróságok a régi Btk. 85. § (4) bekezdését a törvény 2. §-ában foglaltak miatti nem-alkalmazásáról határozott, nem rendelte el.
- [9] A Kúria szerint a fentiek alapján a védő tévesen hivatkozott a Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontja szerinti felülvizsgálati okra, mert valójában a felülvizsgálati indítványa a 416. § (1) bekezdésének b) pontján alapszik, amikor az ítélet táblának a régi Btk. 2. §-án alapuló döntését támadja. A végzés indokolása szerint – tekintettel arra, hogy az indítványozó védője korábban egy ízben már előterjesztett a Be. 416. § (1) bekezdésének a), b) és c) pontjára alapított és eredménytelennek mutatkozott felülvizsgálati indítványt – újabb indítványa ezért a törvényi tilalom [Be. 418. § (3) bekezdése] ellenére ismételten előterjesztettnek, így törvényben kizártnak minősült.
- [10] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Panaszában és annak kiegészítéseiben kifejtette, hogy a Kúria Bfv.I.1456/2014/4. számú végzésében kifejtett jogértelmezés elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslati jogát sértette, valamint ennek következtében a IV. cikk (2) bekezdésében foglaltak megsértésével fosztották meg személyi szabadságától. Az indítványozó indokolásának lényege szerint azzal, hogy az ítélet tábla az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek talált és *ex tunc* hatállyal megsemmisített jogszabályi rendelkezés tartalmát értékelve alkalmazta az elkövetéskor hatályos büntető törvényt, közvetett módon alkalmazta a régi Btk. 85. § (4) bekezdését is. Mindezekre figyelemmel a Kúria helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az indítványozó ügyében nincs lehetőség a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontjára alapított felülvizsgálati eljárás lefolytatására. E jogértelmezés megfosztotta az indítványozót a törvény alapján biztosított kötelező jogorvoslat, a felülvizsgálat lehetőségétől.
- [11] Az indítványozó előadta továbbá, hogy ugyan az ítélet tábla „az irányadó törvényi okokból” korlátozta a személyi szabadságát, de a Kúria végzése folytán – az Abtv. 45. § (6) bekezdésében és a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat figyelmen kívül hagyása okán – mégis sérült a szabadsághoz való joga.
- [12] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte a Kúria Bfv.I.1456/2014/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását megsemmisítését.

II.

[13] Az Alkotmánybíróság által figyelembe vett jogszabályi rendelkezések:

[14] 1. Az Alaptörvény rendelkezése:

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[15] 2. Az Abtv. alkalmazott rendelkezése:

„45. § (6) Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása alapján jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás és szabálysértési eljárás felülvizsgálatát rendeli el, ha az eljárásban alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés semmisségéből a büntetés, illetve az intézkedés csökkentése vagy mellőzése, valamint a büntetőjogi, illetve a szabálysértési felelősség alóli mentesülés vagy annak korlátozása következne.”

[16] 3. A Be. alkalmazott rendelkezései:

„416. § (1) Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha
[...]

b) a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,
[...]

e) az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a végrehajthatósága még nem szűnt meg.”

„418. § (3) Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul.”

III.

[17] 1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.

[18] Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételei közül megfelel az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt azon követelménynek, hogy azt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül kell benyújtani.

[19] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét állító részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány tartalmaz az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezését. Ezenkívül megjelöli a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, valamint indokolást is tartalmaz.

[20] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján elvégzett vizsgálat alapján az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét állító részében az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt feltételeket az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint tesz eleget.

- [21] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügy terheltje. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [22] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [23] Az ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merült fel, hogy valamely büntetőjogi jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége folytán az Alkotmánybíróság által elrendelt, a jogerős határozattal lezárt büntetőügyeket érintő felülvizsgálat tekintetében „az eljárásban alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés” kiterjed-e a bíróságok azon, az időbeli hatály kérdésében való döntést megelőző értékelő tevékenységére, amelynek során figyelembe veszik az alaptörvény-ellenessé nyilvánított jogszabályi rendelkezést.
- [24] Az Alkotmánybíróság tanácsa a fentiek alapján az alkotmányjogi panaszt 2015. december 1. napján befogadta.
- [25] 3. Már a befogadási eljárásban is megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság tanácsa, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésének sérelmét állító részében – nem felel meg a határozott kérelem minden feltételének, ugyanis nem tartalmaz megfelelő indokolást [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont] arra nézve, hogy a Kúria végzése miért sérti a szabadsághoz való jogát.
- [26] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésének sérelmét állító részében érdemben nem vizsgálta.

IV.

- [27] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [28] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt áttekintette azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatának elrendelését – mint az alkotmánybírósági határozat egyik lehetséges jogkövetkezményét – érintik.
- [29] Az Abtv. 45. § (6) bekezdése teremti meg a lehetőségét annak, hogy az Alkotmánybíróság határozatában rendelkezzen az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása alapján jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatának az elrendeléséről, ha a büntetőeljárásban alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés semmisségéből a büntetés, illetve az intézkedés csökkentése vagy mellőzése, valamint a büntetőjogi felelősség alóli mentesülés vagy annak korlátozása következne. A jogkövetkezmény alkalmazásából fakadó további eljárásjogi szabályokat a Be. tartalmazza, amely a 416. § (1) bekezdés e) pontjában lehetőséget (jogcímet) biztosít a felülvizsgálati eljárás megindítására abban az esetben, ha az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a végrehajthatósága még nem szűnt meg. A jelenleg hatályos szabályozásban tehát a büntetőeljárás során igénybe vehető rendkívüli jogorvoslati lehetőségek közül a felülvizsgálat körében helyezkedik el az Alkotmánybíróság döntése nyomán megnyíló jogorvoslati lehetőség (szemben a korábbi megoldással, amely először a törvényességi óvás, majd a perújítás szabályainak alkalmazását írta elő).
- [30] A büntetőeljárás során alkalmazható felülvizsgálat intézménye hagyományosan a jogerős ítélet meghatározott, nagyobb súlyú jogi hibáinak orvoslását szolgálja, a felülvizsgálatot megalapozó okok alapvetően három csoportba oszthatók: anyagi jogszabálysértések [lásd: Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontjai], eljárásjogi szabálysértések [lásd: Be. 416. § (1) bekezdésének c) és d) pontjai], illetve az Alaptörvény vagy nemzetközi szerződés megsértését jelentő okok [lásd: Be. 416. § (1) bekezdésének e)–g) pontjai].
- [31] Az Abtv. és a Be. szabályainak együttes értelmezése alapján tehát megállapítható, hogy a Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontjára alapozott felülvizsgálati eljárás feltétele, hogy a büntetőeljárásban alkalmazott – és az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek kimondott – jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés semmisségéből a büntetés, illetve az intézkedés csökkentése vagy mellőzése, valamint a büntetőjogi felelősség alóli mentesülés vagy annak korlátozása következne és a terhelt még nem mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a végrehajthatósága még nem szűnt meg.

- [32] Ebben az esetben a felülvizsgálati indítványt a legfőbb ügyésznek hivatalból kell benyújtania, az indítvány elbírálására pedig – az általános szabályokkal megegyező módon – a Kúria rendelkezik hatáskörrel [lásd: Be. 417 § (2) bekezdés, 420. § (1) bekezdés]. A Be. 423. § (2) bekezdése értelmében az ezen a jogcímen benyújtott indítványokat – az általános szabályoktól eltérően – az elbíráláskor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Az Alkotmánybíróság által elrendelt felülvizsgálat jogalkotói célja tehát az, hogy a jogerő feloldását követően az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés(ek) figyelmen kívül hagyásával szülessen meg a döntés az ügyben a Kúria [lásd: Be. 427. § (2) bekezdés] vagy a korábban eljáró bíróság(ok) [lásd: 428. § (3) bekezdés] részéről, ezáltal biztosítva a jogorvoslás lehetőségét az alaptörvény-ellenes jogszabály(ok)ból fakadó – a büntetőjogi felelősséget, illetve kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés mértékét érintő – következmények tekintetében.
- [33] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a jogorvoslathoz való jog sérelmére hivatkozott, amelynek okát abban látta, hogy a Kúria az Alaptörvénybe ütköző módon értelmezte az Alkotmánybíróság határozatával elrendelt felülvizsgálat során irányadó szabályokat. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a panasz elbírálása során – az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében foglalt alaptörvény-értelmezési kötelezettségének megfelelően – felvázolja a jogorvoslathoz való jog tartalmát.
- [34] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.
- [35] 2.1. Az Alkotmánybíróság számos alkalommal, többféle szempontból foglalkozott a jogorvoslati jog alkotmányos tartalmával. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége [lásd: 5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16], legutóbb megerősítve: 3059/2017. (III. 20.) AB végzés, Indokolás [15]].
- [36] A jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el (513/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 731, 734.). Minden jogorvoslat lényegi eleme a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát [23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186., 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]; legutóbb megerősítve: 18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [10]]. A különböző eljárásokban a jogalkotó eltérő jogorvoslati formákat, jogorvoslatot elbíró fórumokat állapíthat meg, valamint azt is eltérően határozhatja meg, hogy hány fokú jogorvoslati rendszer érvényesülhet [1437/B/1990. AB határozat, ABH 1992, 453, 454.; hasonlóan: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]].
- [37] Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg, így nem csak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták [lásd például 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]], hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot [lásd 21/1997. (III. 26.) AB határozat, ABH 1997, 103, 105–106.; megerősítve: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]]. Az alkotmányjogi panasz – mint rendkívüli jogorvoslati forma – vonatkozásában pedig leszögezte azt is az Alkotmánybíróság, hogy – bár a jogorvoslathoz való alapjogból nem következik kényszerítően e jogorvoslati lehetőség megteremtése, ha jogalkotó mégis megnyitotta e jogorvoslati forma lehetőségét, akkor – a jogalkotónak alkotmányos kötelessége olyan eljárásjogi szabályok megalkotása, amelyek alkalmazásával az alkotmányos jogokat ért jogsérelem valószínűsége, azaz hatékonyan orvosolhatóvá válik [lásd: 23/1998. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1998, 182, 188.].
- [38] 2.2. Az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy a jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesülése nem csupán a jogalkotóval szemben (a jogszabályok tartalmát illetően) fennálló követelmény, hanem az Alaptörvény 28. cikkéből következően (a jogszabályok értelmezése során) a jogalkalmazó szerveket is kötelezi. Mindez összhangban van az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 13. cikkében garantált hatékony jogorvoslathoz való jognak az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) ítélkezési gyakorlatában kibontott tartalmával is. Az EJEB maga is hangsúlyozta ugyanis, hogy az Egyezmény 13. cikkében biztosított jogorvoslati jog hatékonyságának mind a jogszabályok, mind azok gyakorlati érvényesülését illetően is fenn kell állnia, amit

az Egyezményben részes államok hatóságai nem akadályozhatnak műköedésük során jogszerűtlenül {*Ilhan kontra Törökország* [GC] (22277/93.), 2000. június 27., 97. bekezdés; *Karácsony és mások kontra Magyarország* (42461/13.), 2014. szeptember 16., 96. bekezdés; *Szél és mások kontra Magyarország* (44357/13.), 2014. szeptember 16., 93. bekezdés} [lásd: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [32]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [30]].

- [39] 2.3. A következetes alkotmánybíróági gyakorlat szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből kényszerítően nem következik a rendes jogorvoslati formákon felüli, egyéb jogorvoslati lehetőségek biztosítása. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság leszögezte azt is, hogy amennyiben jogalkotó mégis megteremtette a rendes jogorvoslaton felüli, valamely további jogorvoslat lehetőségét, abban az esetben ez jogalkotói döntés e jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok számára olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget is létrehozott, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön [lásd: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [43]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]; utoljára: 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [27]].
- [40] 3. Az Alkotmánybíróság az előzőekben ismertetett, Alaptörvényből fakadó követelményekből kiindulva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben eljáró Kúria jogértelmezése összhangban áll-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való joggal.
- [41] 3.1. Az Alkotmánybíróság az indítványozó által is felhívott, 23/2014. (VII. 15.) AB határozatában megállapította – más jogszabályi rendelkezés mellett – a régi Btk. 2010. július 23-tól 2013. június 30-ig hatályos 85. § (4) bekezdésének alaptörvény-ellenességét és egyúttal elrendelte az említett jogszabályi rendelkezés alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát is. A Kúria a támadott végzésében azzal utasította el az indítványozó Be. 416. § (1) bekezdés e) pontja szerinti felülvizsgálati indítványát, hogy az indítványozó büntetőügyében korábban eljáró ítélőtábla nem alkalmazta az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályi rendelkezést, hanem csak figyelembe vette a régi Btk. 2. §-a alapján (az időbeli hatályt érintően) elvégzett értékelő tevékenysége során. Az indítványozó érvelése szerint viszont az időbeli hatály kérdésében történő döntést lényegesen befolyásolta a később az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek talált jogszabályi rendelkezés, ezért azt – bár valóban nem közvetlenül, de közvetett módon mégis – alkalmazták az ügyében az említett alkotmánybíróági határozatban megsemmisített büntetőjogi rendelkezést.
- [42] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az ügyben felmerült alkotmányossági problémát az okozza, hogy az Abtv. idézett rendelkezése a felülvizsgálat elrendelését a jogszabály alkalmazásához köti, a Kúria támadott végzésben kifejtett jogértelmezése ugyanakkor nem tekinti az „alkalmazás” fogalmába tartozónak az időbeli hatály kérdésében való döntés során egy meghatározott jogi rendelkezés értékelését, figyelembe vételét.
- [43] 3.2. Az Alkotmánybíróság működése során az esetek túlnyomó többségében a jogerős határozattal lezárt büntetőügyek felülvizsgálata valamilyen különös részi büntetőtényállás alaptörvény-ellenességének (alkotmányellenességének) megállapításával összefüggésben merült fel, így az alaptörvény-ellenes (alkotmányellenes) jogszabályi rendelkezés megsemmisítése egyértelműen és jól körülhatárolhatóan kizárólag az adott törvényi tényállás alapján (tehát a törvényi tényállást tartalmazó rendelkezést alkalmazva) elítélt személyek büntetőjogi felelősség alóli mentesülését eredményez(het)te.
- [44] Ha az Alkotmánybíróság egy általános részi büntetőjogi rendelkezés alaptörvény-ellenességét állapítja meg, az adott norma semmissége is természetesen elsősorban annak az alkalmazásával megállapított büntetőjogi felelősség alóli mentesülést, illetve felelősségkorlátozást, valamint a kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés) csökkenését, mellőzését eredményezheti, amely azonban nem kizárólag egy, hanem jellemzően több (sőt, adott esetben bármelyik) különös részi tényállásban meghatározott bűncselekmény tekintetében lefolytatott büntetőügyben is bekövetkezhet.
- [45] A jelen ügyben benyújtott alkotmányjogi panasz alapját képező ügyben – a fentiekben említett esetektől eltérően – az eljáró bíróságok nem alkalmazták az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályt, hanem azt az időbeli hatály tekintetében elvégzett előzetes értékelő tevékenységük során vették figyelembe. A jelen ügyben relevanciával bíró régi Btk. 2. §-a (a jelenleg hatályos Btk. – szintén – 2. §-ában írt szabályozásával megegyező módon) előírta ugyanis, hogy a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell

elbírálni. Ha viszont a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje. Ennek megfelelően a büntetőügyekben eljáró bíróságoknak a döntésük meghozatalakor minden esetben előzetesen vizsgálnia kell, hogy az elbíráláskor hatályos a szabályozás nem kedvezőbb-e a terhelt számára. A bíróságnak e vizsgálat során számba kell vennie és értékelnie kell minden olyan – az elkövetés, illetve az elbírálás időpontjában hatályban lévő – büntetőjogi rendelkezést, amely kihatással lehet a terhelt büntetőjogi felelősségének a terjedelmére vagy az alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezmény mértékére.

- [46] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az időbeli hatály kérdésében való – a régi Btk. és a Btk. 2. §-a szerinti – bírósági döntés éppen arra ad választ, hogy a büntető ügyekben a két szóba jöhető, azaz az elkövetéskori vagy elbíráláskori időpontban hatályos büntető törvény közül melyiket kell alkalmazni a cselekmény elbírálása során. Az e kérdésben való döntés, vagyis valamelyik időpontban hatályos jogszabály kiválasztása értelemszerűen azt is jelenti, hogy a másik időpontban hatályos törvény nem kerül alkalmazásra a büntetőügy elbírálása során. Ahogy a Kúria a konkrét ügyben megjegyezte, az ítéletábla régi Btk. 2. §-a szerinti értékelő tevékenysége sem „az alaptörvény-ellenesnek nyilvánított rendelkezés alkalmazását, hanem – a visszaható hatályú büntetés alkotmányos alapelvéből következő – nem-alkalmazását jelentette.”
- [47] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kiválasztott időpontban hatályos Btk. alkalmazása – a büntetőjogi dogmatika rendszerébe illeszkedő módon – tehát azt jelenti, hogy a bíróság az előtte folyamatban lévő ügyet e jogszabály alapján bírálja el, döntését e jogszabály rendelkezéseire alapítja.
- [48] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]; legutóbb megerősítve: 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az említett alaptörvényi rendelkezés szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságokat terhelő értelmezési kötelezettség nyilvánvalóan kizárólag az alkalmazott rendelkezés engedte értelmezési mozgástér keretein belül áll fenn, azon túl nem terjeszkedhet.
- [49] Márpedig a jogalkotó az alaptörvény-ellenes (illetve korábban alkotmányellenes) jogszabályok alkalmazásából fakadó büntetőjogi következmények orvoslásának céljából alkotta meg az Abtv. 45. § (6) bekezdését [illetve korábban az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: régi Abtv.) 43. § (3) bekezdését]. Az Alkotmánybíróság – a fentiekben kifejtettek alapján – rögzíti, hogy az alaptörvény-ellenesnek értékelt norma alkalmazásával megállapított büntetőjogi felelősség, illetve kiszabott büntetés, valamint alkalmazott intézkedés mint következményben határozta meg a jogalkotó azt a kivételes körülményt, amely okot ad az alkotmányos büntetőjogi garanciák érvényesülése céljából a jogerő tisztelőben megnyilvánuló jogbiztonsággal szemben is a jogorvoslati lehetőségre [vesd össze: 10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 75.]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az említett, 23/2014. (VII. 15.) AB határozatában is – más jogszabályi rendelkezés mellett a – a régi Btk. 85. § (4) bekezdésének alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát rendelte el. Mindez jelen ügyre vonatkoztatva azt is jelenti, hogy a Kúriának nem volt alkotmányos lehetősége arra, hogy az „alkalmazás” fogalmi körébe vonja az ítéletábla azon, a megsemmisített jogszabályi rendelkezés kapcsán elvégzett előzetes értékelő tevékenységét, amely alapján eldöntötte, hogy az elkövetéskor hatályos büntető törvényt alkalmazza az ügyben.
- [50] 3.3. A Kúria végzésében azt is megállapította, hogy az indítványozó felülvizsgálati indítványa, amelyben az ítéletábla régi Btk. 2. §-án alapuló döntését támadja – tartalmát tekintve – más jogcímmre, a Be. 416. § (1) bekezdésének *b)* pontjára alapított indítvány. A Be. 418. § (3) bekezdése ugyanakkor – a felhívott rendelkezéssel kapcsolatban is – előírja, hogy minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt. Tekintettel arra, hogy az indítványozó korábban (az említett alkotmánybírósági határozat meghozatalát megelőzően) már egy ízben nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés *b)* pontjára (is) alapított felülvizsgálati indítványt (lásd: I/2. pont, Indokolás [7] és köv.), a Kúria a vizsgálatát – a Be. 418. § (3) bekezdésének egyértelmű tiltó rendelkezése értelmében – nem végezhetette el.
- [51] 3.4. A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria jelen ügyben az Abtv. 45. § (6) bekezdése, valamint a Be. 416. § (1) bekezdés *b)* és *e)* pontjai, illetve 418. § (3) bekezdése egyértelmű rendelkezéseinek együttes alkalmazása és értelmezése eredményeként utasította el a felülvizsgálati indítványt.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria ennek során nem sértette meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési kötelezettségét, így tehát a Kúria támadott végzésében kifejtett jogértelmezése nem okoz(hat)ta a jogorvoslathoz való jog sérelmét.

[52] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítványozó panaszát elutasította.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/987/2015.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3021/2018. (I. 26.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.750/2016/8. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.495/2015/6/II. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Dr. Gaudi-Nagy Tamás (a továbbiakban: I. rendű indítványozó) egyrészt a saját nevében, másrészt a II. rendű indítványozó jogi képviselőjében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszban kérte az Alkotmánybíróságtól a Kúria által felülvizsgálati eljárásban hozott Pfv.IV.20.750/2016/8. számú ítélet, valamint a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság által hozott 1.Pf.20.495/2015/6/II. számú jogerős ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozók álláspontja szerint az ítéletek sértik az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéseiben elismert szólás- és sajtószabadságot.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasszal kifogásolt konkrét bírósági ítéletek előzményeül szolgáló ügy tényállása szerint a 2006. őszi tömeges rendőri jogsértések kapcsán indult egyik (a Fővárosi Törvényszéken 68.Pf.22.580/2012. szám alatt folyamatban lévő) perben 2014. február 4-én és április 3-án tartott tárgyalásokon az I. rendű indítványozó mint jogi képviselő, a II. rendű indítványozó mint az N1TV képviselője vett részt. A tárgyaláson a bíróság nyilatkoztatására a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság jogi képviselőjét ellátó jogtanácsosok nem járultak hozzá, hogy a II. rendű indítványozó felvételt készítsen róluk. A Fővárosi Bíróság ezek alapján végzésben rendelkezett arról, hogy a tárgyalásról kép- és hangfelvétel kizárólag a per felperesi oldaláról és a bíróságról készülhet. A II. rendű indítványozó ezt követően a tárgyaláson olyan felvételt készített, amelyen a rendőrség jogi képviselőjét ellátó jogtanácsosok rövid időre ugyan, de egyedileg felismerhetően kerültek bemutatásra. Emellett a II. rendű indítványozó által 2014. április 23-án regisztrált YouTube csatornára felkerült összeállításban az I. rendű indítványozóval készült hosszabb riport látható, melyben a perrel kapcsolatosan nyilatkozik. A felvételek bemutatták az ítélet nyomtatott változatát is, amelyen jól olvasható volt a jogi képviselő neve és a perben betöltött képviselői állásuk, valamint a riport az alábbiak szerint tartalmazta az I. rendű indítványozó nyilatkozatát: „Megdöböntő igazából az, amilyen alamuszi módon és hát elvtelen módon védik a pintéri rendőrséget jogtanácsosai [...]”. Az említett videóanyag az I. rendű indítványozó Facebook oldalára is felkerült.
- [3] Mindezek alapján a rendőrség jogtanácsosai személyiségi jogi pert indítottak az indítványozók ellen. Keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek megsértették a képmáshoz, továbbá a becsület védelméhez fűződő személyiségi jogukat. Kérték az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, valamint arra való

kötelezésüket, hogy magánlevélben kérjenek elnézést a jogsértésért, továbbá alperesenként 350 000 Ft (összesen tehát 700 000 Ft – 700 000 Ft) sérelemdíjra is igényt támasztottak.

- [4] 1.2. A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 22.P.24.183/2014/9. számú ítéletében megállapította, hogy a per I. rendű alperese (a II. rendű indítványozó) megsértette a felperesek képmás védelméhez fűződő jogát, amikor a tárgyalásokról oly módon készített felvételt, hogy azon a felperesek határozott nyilatkozatuk ellenére beazonosíthatóan látszanak. Megállapította továbbá, hogy az I. rendű alperes jogsértést követett el azzal, hogy a jogsértő módon készített felvételt mindenki számára hozzáférhetővé tette a Youtube csatornáján. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest eltiltotta a további jogsértéstől, továbbá arra kötelezte, hogy a felperesektől 15 napon belül magánlevélben a jogsértés miatti sajnálkozást kifejezve kérjen elnézést. Egyben kötelezte az I. rendű alperest a felperesek részére egyenként 350 000 Ft sérelemdíj és törvényes kamatai 15 napon belüli megfizetésére.
- [5] Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a II. rendű alperes (az I. rendű indítványozó) megsértette a felperesek képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a Facebook profilján a jogsértő módon készült videófelvételt hozzáférhetővé tette. Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte arra, hogy 15 napon belül a jogsértés miatti sajnálkozását kifejezve magánlevélben kérjen elnézést a felperesektől. Egyben kötelezte a II. rendű alperest a felperesek részére egyenként 100 000 Ft sérelemdíj és törvényes kamatai megfizetésére.
- [6] Az ítélet indokolása a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 134/A. § (3) bekezdésével összefüggésben kifejtette, hogy a felperesek az adott tárgyalásokon nem közfeladatot láttak el, nem gyakoroltak közhatalmat, hanem közalkalmazotti jogviszony keretében jogi képviseleti tevékenységet végeztek. A bíróság azt állapította meg, hogy a tárgyaláson való jelenlét és az ellátott képviseleti tevékenység a Pp. alkalmazása szempontjából nem minősül közfeladat ellátásának. A felperesek becsület védelméhez kapcsolódó kereseti kérelmét ugyanakkor az elsőfokú bíróság elutasította, megállapítva, hogy a II. rendű alperesnek a felperesek tevékenységét minősítő kifejezése, bár negatív tartalmat hordozott, nem lépte túl a szabad véleménynyilvánítás megengedett kereteit.
- [7] 1.3. Az I. és a II. rendű alperesek fellebbezése, illetve a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, továbbá rendelkezett a per költség viseléséről. A jogerős ítélet kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg az alkalmazandó jogszabályok körét és helyesen értelmezte azok tartalmát. Az elsőfokú ítélettel egyezően megállapította, hogy a felperesek az adott ügyben nem közéleti szereplést végeztek. Indokolásában kitért a 28/2014. (IX. 29.) AB határozat tartalmára is, majd ezzel összefüggésben megállapította, hogy az abban foglaltak alapján a közhatalmat gyakorló személy tevékenysége és ahhoz kapcsolódóan képmása nem önmagában és nem bármely körülmények között, hanem csak „közéleti események” (értve ez alatt a jelenkor eseményeiről szóló tudósítás teljességét) szempontjából képezi a tájékoztatás részét. A jogerős ítélet kifejtette, hogy a közhatalmat gyakorló személynek a képviseletét ellátó jogtanácsos nem tekinthető közhatalmat gyakorló személynek, illetve közszereplőnek, ugyanis a polgári perben a közhatalmat a bíróság gyakorolja, míg a bíróság tagjain kívül a közérdek érvényesítése érdekében való fellépésre az ügyész jogosult. A másodfokú bíróság hozzátette: a polgári per alakulása közérdeklődésre számot tartó, a jelenkor történéseinek bemutatása szempontjából jelentős eseménynek minősülhet, azonban az erről való tudósítás lehetősége a nyilvános tárgyalásról készített felvétel elkészítésével megvalósult.
- [8] 1.4. Az indítványozó alperesek felülvizsgálati kérelme nyomán eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a 7/2014. (III. 7.) AB határozat és a 28/2014. (IX. 29.) AB határozat új aspektusokat tártak fel a sajtószabadság gyakorlásához fűződő jog és a személyiségi jogok kollíziójának az előbbi javára való feloldásával kapcsolatban, ugyanakkor a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) és a Pp. vonatkozó rendelkezéseit nem írták át. A felperesek az adott tárgyalásokon közalkalmazottként jogi képviseleti tevékenységet láttak el, amely nem tekinthető olyan közhatalom-gyakorlásnak, amely szükségtelenné tenné az ő egyedi hozzájárulásuk beszerzését. A bírósági tárgyalás pedig önmagában szintén nem tekinthető olyan nyilvános közszereplésnek, amely szükségtelenné tenné az egyedi hozzájárulást. A Kúria hangsúlyozta, hogy a bíróság a felperesekről történő felismerhető felvétel készítését nem fellebbezhető végzéssel megtiltotta, mely döntést az alperesek önhatalmúlag nem voltak jogosult-

tak felülbírálni. Mindemellett a felülvizsgálati ítélet is kifejti, hogy ez a korlátozás önmagában a tárgyalásról való tudósítás lehetőségét nem zárta ki, tehát a felperesek felismerhető képmása rögzítésének tilalma nem jelentette a sajtószabadság sérelmét, mivel a tárgyalás tartalmát ettől függetlenül meg lehetett örökíteni. A Kúria rámutatott arra is: a jogsértés tényét önmagában nem zárja ki, hogy a felvételeken a felperesek csak rövid ideig voltak láthatóak.

- [9] 2. Az alkotmányjogi panasz szerint a kifogásolt bírói döntések sértik az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében elismert szólás- és sajtószabadságot, és ellentétesek a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban és a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban kifejtettekkel. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat kiemelte, hogy a szólás- és a sajtószabadság abszolút határát kizárólag az emberi méltóság korlátozhatatlan aspektusát érintő, azaz az emberi mivolt legbensőbb lényegét sértő közlések jelenthetik, azonban a bíróság ennek megvalósulását nem is vizsgálta. A 28/2014. (IX. 29.) AB határozat pedig összetett mérlegeléssel tartotta csak eldönthetőnek azt a kérdést, hogy valamely személynek az emberi méltóságát, illetve az abból eredő személyiségi jogát sértette-e a szólás- és sajtószabadság gyakorlása, márpedig a bíróságok ezt a vizsgálatot nem végezték el megfelelően. Eszerint ugyanis vizsgálni kellett volna a tudósítás tárgyát képező egész peres eljárást, amely során jelentőséggel bírt volna az, hogy az adott per nem magánfelek magánjogi jogvitájáról, hanem egy jogsértett magánszemélynek a közhatalmi szervvel szembeni, közhatalmi jogkörben okozott kárának megtérítése iránti jogvitájáról szólt, így közérdeklődésre számot tartó jelenkori eseménynek minősül. A róla szóló tudósításnak tehát elsőbbséget kellett volna élveznie a képmáshoz való joggal szemben.
- [10] Az alkotmányjogi panasz érvelése szerint a kifogásolt bírói döntések ellentétesek az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatát követő 16/2016. (X. 20.) AB határozatban és a 17/2016. (X. 20.) AB határozatban foglaltakkal is. A Pp. 134/A. § (3) bekezdése alkalmazásával összefüggésben az alkotmányjogi panasz kifejtette, hogy a rendfenntartó tevékenysége során államigazgatási jogkörben a polgároknak okozott károk miatti kártérítési perben a rendőrség nem magánfélként vesz részt, hanem állami szervezetként. A közrend biztosítása és az e során elkövetett emberi jogi jogsértések miatti helytállás közfeladat, ezért a rendőri szervezeteket és az érdeklükben eljáró képviselőket is állami feladatot ellátó személyeknek kell tekinteni.

II.

- [11] 1. Az Alaptörvény rendelkezése:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

- [12] 2. A Pp. érintett rendelkezése:

„134/A. § (1) A nyilvános tárgyaláson – a bíróság által meghatározott módon – időbeli korlátozás nélkül készíthető kép-, illetve hangfelvétel.

(2) A nyilvános tárgyaláson a bíróság tagjairól és a jegyzőkönyvvezetőről, továbbá az ügyészről a sajtó kép-, illetve hangfelvételt készíthet.

(3) Az ügyész kivételével a felekről és más perbeli személyekről, ezek képviselőiről, továbbá a tanúról, a szakértőről, a tolmácsról és a szemletárgy birtokosáról csak kifejezett hozzájárulása esetén készíthető kép-, illetve hangfelvétel. Szükség esetén a bíróság e személyeket a kép-, illetve hangfelvétel készítéséhez való hozzájárulásról nyilatkoztatja; ennek megtörténtét, valamint a nyilatkozat tartalmát a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. törvény eltérő rendelkezésének hiányában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó, e feladatkörében eljáró személyről hozzájárulása nélkül is készíthető kép-, illetve hangfelvétel.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott személyek személyiségi jogainak védelméről a tárgyaláson az elnök a rendfenntartás keretében gondoskodik.”

III.

- [13] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [14] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.
- [15] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A sajtótájékoztató tevékenységét érintő jogszabályi kötelezettségek értelmezése, ezzel összefüggésben a médiatartalom-szerkesztés szabadságának alkotmányos határai alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősülnek {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [16] Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság annak vizsgálatára fogadta be, hogy a bírói döntések – melyek a rendőrségi jogtanácsosokat nem tekintették a per olyan résztvevőjének, akiről a Pp. 134/A. § (3) bekezdése alapján hozzájárulásuk nélkül is készíthető felvétel – sértették-e az indítványozók véleménynyilvánításhoz, illetve sajtószabadsághoz való jogát, valamint hogy a bíróságok az Alkotmánybíróság e tárgyban született vonatkozó határozataival ellentétes álláspontra helyezkedtek-e.
- [17] 2. Amint arra az alkotmányjogi panasz is hivatkozik, az Alkotmánybíróság az elmúlt években már nemcsak általában foglalkozott a közügyek vitatását szolgáló alapjogok és a közéleti szereplők, közhatalmat gyakorlók személyiségvédelmének ütközésével [lásd különösen a 7/2014. (III. 7.) AB határozatot], hanem több ízben is kifejezetten a sajtószabadság és a képmásvédelem összehangolásának alkotmányos szempontjait vizsgálta.
- [18] A kérdésben irányadó alkotmányossági megfontolásokat elsőként a 28/2014. (XI. 29.) AB határozat fejtette ki, amely a köztéri politikai gyülekezésem szolgálatot teljesítő rendőrök képmáshoz való jogának korlátozottságát állapította meg. Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „[m]indaddig, amíg valamely tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának a korlátozását” (Indokolás [42]). Az Alkotmánybíróság iránymutatása alapján a „[r]endőri intézkedésről készült képfelvétel hozzájárulás nélkül is nyilvánosságra hozható, ha a nyilvánosságra hozatal nem öncélú, vagyis az eset körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló vagy a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyet érintő képi tudósításnak minősül” (Indokolás [43]). Ezzel összhangban „[a] nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatásához kötődik” (Indokolás [44]). A határozat indokolása a tényállás tekintetében másutt is kiemelte, hogy az adott ügyben „[a] rendőrök szolgálati feladat ellátása érdekében, közhatalom gyakorlójaként, a gyülekezési jog hatálya alá tartozó, vagyis nyilvános rendezvényen vettek részt” (Indokolás [40]).
- [19] A 16/2016. (X. 20.) AB határozat a fentieket megerősítette, és tisztázta, hogy a korábban kifejtett, a jelenkor eseményeinek rögzítésére vonatkozó szempontok nemcsak politikai gyűlésekhez kötődő helyzetekben, hanem a közhatalmat gyakorló rendőr más intézkedésénél, például végrehajtási cselekménnyel kapcsolatban is irányadók, így érintik a végrehajtás biztosítására szolgálatot teljesítő rendőr képmásvédelmét is.
- [20] A 17/2016. (X. 20.) AB határozat szintén fenntartotta a korábbi tételeket, valamint rámutatott arra, hogy az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontokat nem egyik vagy másik tényállási elem (például a közszereplői minőség) kiemelésével, hanem minden releváns helyzetben a körülményekhez igazodó összetett mérlegeléssel kell figyelembe venni. Az indokolás szerint az adott ügyben a bíróság akkor járt volna el helyesen, ha „az Alkotmánybíróság által a [28/2014. (XI. 29.) AB határozatban] kiemelt situációs körülményeket vizsgálta volna” (Indokolás [27]), mivel a felmerülő szempontokat egyedi mérlegeléssel kell összehangolni (Indokolás [28]).
- [21] A 3/2017. (II. 25.) AB határozat tovább pontosította a korábbi értelmezéseket, így azt a szempontot is, hogy „a bíróságoknak az eléjük vitt jogvita elbírálása során a sajtószabadság megfelelő alkotmányos védelme érdekében a tudósítással érintett helyzet teljességét kell megvizsgálniuk” (Indokolás [24]). Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy „fennáll a bíróságoknak az a joga és kötelessége, hogy amennyiben a perben ilyen körülmény felmerül, vizsgálják azt, hogy a sajtószerv megfelelően járt-e el” (Indokolás [24]).

- [22] 3. Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján arról kellett döntenie, hogy a Kúriának a sajtószabadság korlátozását jelentő döntése, valamint az azzal hatályban tartott jogerős ítélet összhangban áll-e a fenti alkotmányossági megfontolásokkal.
- [23] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A 3/2015. (II. 2.) AB határozat megfogalmazása szerint „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” (Indokolás [17]–[18]). Ezzel összhangban mutatott rá az Alkotmánybíróság arra, hogy „a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben foglalt tényállás egyediségét figyelembe véve azt állapította meg, hogy a Kúria jogértelmezése nem áll ellentétben a sajtószabadság korlátozásának szűk lehetőségére figyelmeztető fenti követelményekkel. A Kúria – a konkrét tényállás speciális körülményei alapján – megalapozottan juthatott arra a következtetésre, hogy a rendőrségi jogtanácsosokról készített felvétel elkészítése és nyilvánosságra hozatala az adott helyzetben jogsértő volt. A támadott ítélet indokolása egyrészt hangsúlyozza, hogy a felvétel elkészítésére bírósági tárgyaláson került sor, amelynek nyilvánosságát speciális szabályok (Pp. 134/A. §) rendezik, másrészt kiemeli, hogy a vitatott felvételek rögzítésére a tárgyaláson eljáró bíró végzésbe foglalt kifejezett tiltása ellenére került sor.
- [25] A jelen ügy kapcsán az Alkotmánybíróság azt hangsúlyozza, hogy a bírósági tárgyalás szituációjának és az eljáró bíró által hozott tiltó végzésnek nemcsak a vonatkozó törvényi rendelkezések (Pp., Ptk.) alkalmazása során, hanem az alkotmányossági mérlegelésben is meghatározó jelentőségük van az alábbiak szerint.
- [26] A fénykép- és videófelvétel készítése tekintetében a szólás- és sajtószabadság gyakorlásának mércéi eltérnek egyfelől a bírósági tárgyalóterem és tárgyalás, másfelől az egyéb helyszínek (jellemzően nyilvános közterületek) és ott zajló közéleti események kontextusában. Míg utóbbi körben a jelenkor eseményeinek megörökítése és tudósítása elé kivételes esetben gördíthető csak akadály, addig előbbi körben részletes törvényi szabályozásnak lehet helye, mindenekelőtt a bíróság függetlensége, pártatlansága, az ítélezés minden külső befolyástól mentes biztosítása, a perbeli cselekmények zavartalansága, illetve az eljárásban résztvevők érdekeinek védelme érdekében. A tárgyalás nyilvánossága, mint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében is nevesített garanciális alapelv mindenekelőtt a tárgyalóterem nyilvánosságát, a bírósági eljárás és döntés figyelemmel követhetőségét jelenti. Alapvető indoka nem a közéleti vita általános információs érdeke, hanem az eljárásban érintettek védelme azzal, hogy jogaikról a bíróság a tárgyalás nyilvánosságának színe előtt döntsön. A tárgyalóterem ugyanis önmagában nem a közügyek vitájának fóruma, hanem a vádról vagy a peres felek jogairól döntő igazságszolgáltatás helyszíne. Az igazságszolgáltatás általános és a perben résztvevők speciális érdekei, jogai mentén a tárgyalóterem sajtónyilvánossága tehát másképp ítélandó meg, és a sajtószabadság korlátozása ez esetben szélesebb körben minősülhet indokoltnak, mint a közügyekről, jelenkori eseményekről szóló szokásos tudósítások kapcsán.
- [27] A tárgyalóteremben, a tárgyalás során felmerülő kérdések általában abban a tekintetben is sajátosak, hogy megítélésük a tárgyalást vezető bíró szélesebb döntési mozgásterét igényli. Tipikusan így van ez a tárgyalás rendjének fenntartása érdekében hozott intézkedések terén, de más esetekben, így a perben résztvevők jogi érdekének megóvása körében is szükség lehet a tárgyalás menetét adott pillanatban érintő összes releváns körülmény értékelésére. A tárgyalást vezető bíró tárgyalás során hozott döntései esetében ezért a szokásosnál szélesebb az az értelmezési és döntéshozatali mozgástér, amelynek keretei között a mérlegelés alkotmányossága nem kifogásolható.
- [28] Az alkotmányjogi panasszal érintett alapügyben az eljáró bíró végzést hozott arról, hogy a tárgyalás során miként készíthető képfelvétel, és végzésében megtiltotta a rendőrségi jogtanácsosok képmásának rögzítését. A konkrét esetben tehát úgy ítélte meg, hogy az igazságszolgáltatás során végzett képviseleti, jogtanácsosi munka nem minősül olyan tevékenységnek, amelyre tekintettel a Pp. alapján mellőzhető lenne az érintettek hozzájárulása. A Kúria a végzésben foglalt döntéssel egyetértett, és az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet

indokolásában kifejtette, hogy a jogi képviselő ellátása nem minősül a képfelvétel készítését önmagában (azaz hozzájárulás nélkül) igazoló közhatalom-gyakorlásnak vagy közszereplésnek. A Kúria mindezek alapján állapította meg a videó jogsértő jellegét és az érintettek képmáshoz fűződő jogának sérelmét.

- [29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügy tényállásában nem szerepel olyan körülmény, amely alapján a bíróságoknak ezt a mérlegelését alkotmányossági szempontból felülbírálna. A korábban kifejtettek szerint nem minősül ilyen körülménynek önmagában az, hogy a peres eljárás tárgya egy kétségtől kiemelkedő jelentőségű közéleti vitához, a 2006 őszi rendőri visszaélésekhez kötődik, mivel a tárgyalóterem szituációja a közügyek szokásos megvitatásához képest más szempontokat helyez előtérbe, és ezek felülírására különös érvekre van szükség. Adott esetben ilyen érv lehetne a képfelvétellel érintettekhez kötődő valamely sajátos körülmény, amely az alkotmányjogi mérlegelésben nyilvánvaló relevanciával bír. Jelen ügyben azonban ilyen körülmény nem állapítható meg: a képmáshoz való jog alanyai nem közvetlen közhatalom-gyakorlóként vagy közéleti szereplőként voltak érintettek az eljárásban, és a tényállásból nem tűnik ki más olyan információ sem, amely szerint a per alapjául szolgáló közügyben személyükben érintettek lettek volna. Szerepük kizárólag a bírósági tárgyaláson való jogtanácsosi tevékenységre korlátozódott, így nem indokolta a tárgyalóteremhez igazodó szempontok felülírását.
- [30] A jelen tényállás tehát mind a kontextus (bírósági tárgyalás – egyéb helyszínen zajló jelenkori esemény helyett), mind az érintettek szerepe (perbeli jogi képviselő – közvetlen közhatalom-gyakorlás, rendőri intézkedés helyett) alapján különbözik az alkotmányjogi panaszban hivatkozott, illetve a jelen indokolásban ismertetett korábbi alkotmánybírósági döntések alapügyeitől. A jelen ügy további egyedisége, hogy a képfelvételeknek a bírósági végzés tiltása ellenére történő rögzítése és nyilvánosságra hozatala – a bírói mérlegelés nyilvánvaló megalapozatlanságának hiányában – nem tekinthető a sajtószabadság megfelelő, visszaéléstől mentes gyakorlásának.
- [31] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eljáró bíróságok döntése, mely szerint az indítványozók jogsértően rögzítették, illetve hozták nyilvánosságra az érintett jogtanácsosok képmását, nem sértette a konkrét ügyben szükséges mérlegelésre irányadó alkotmányossági szempontrendszer.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [32] Nem tudom támogatni az indítvány elutasítását, és annak elvi deklarálását a határozat indokolásában, hogy a rendőri hatalom kereteinek jogi-igazságügyi küzdelmek során történő meghatározásában résztvevő belügyi jogi képviselő ne minősülne e tevékenysége közben közszereplőnek. Erről ugyan a jogi vitákban végső soron a bírák döntenek, de a rendőri hatalmat képviselő jogtanácsos érvelésével és egész tevékenységével részt vesz e keretek meghatározásában, így közszereplő minősége számomra egyértelmű. Ahogy a minden önálló döntési lehetőség nélküli, kivezényelt „kisrendőrt” a korábbi képmás ügyekben nem tudtam közszereplőnek tekinteni – lásd erre álláspontom első kifejtését a 28/2014. (IX. 29.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben –, úgy most épp az ottani érvek alapján nem látom kivonhatónak a közszereplők köréből a rendőri hatalom kereteinek meghatározásában érdemi szerepet betöltő belügyi jogtanácsosokat. Így szemben állva a bíróságok által elfoglalt állásponttal – (lásd az indokolás III. részének 3. pontjában, Indokolás [25] és köv.) – nem gondolom, hogy az indítványozónak a közszereplőnek minősülő belügyi jogtanácsosoktól beleegyezésüket kellett volna kérnie a felvétel készítéséhez. Mivel pedig a bíróságok ez utóbbi álláspontot foglalták el döntéseikben, így ezzel meg-

sértették az állampolgárok szabad tájékozódáshoz való jogát, illetve az indítványozó véleménynyilvánítási szabadságát, ezért megítélésem szerint az alapjogsértő döntéseket meg kellett volna semmisíteni.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2057/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3022/2018. (I. 26.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1989. évi XIX. törvény 606/B. § (1) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására, valamint a jogszabály alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Veszprémi Törvényszék tanácsa a 2017. október 10-én hozott 2.Bf.977/2016/7. sorszámú végzésével az előtte folyamatban lévő ügyben a büntetőeljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a büntetőeljárásról szóló 1989. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 606/B. § (1) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását, a kihirdetés napjára visszamenőleges hatályú megsemmisítést, valamint a konkrét ügyben történő alkalmazásának kizárását indítványozta.
- [2] Az indítványban foglaltak szerint a Veszprémi Törvényszék 2. számú büntető fellebbviteli tanácsának elnöke és bírái az indítvánnyal érintett ügy nyomozati szakában a kényszerintézkedést meghosszabbító határozatok felülbírálatában valamennyien részt vettek. Az Alkotmánybíróság a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában megfogalmazott alkotmányos követelmény szerint e bírák a büntetőügy további elintézésében nem vehetnek részt. Az Országgyűlés az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvénnyel az alkotmányos követelménynek megfelelően módosította a Be. 21. § (3) bekezdésének normaszövegét, azonban az indítvánnyal támadott rendelkezés révén olyan átmeneti szabályt is bevezetett, amely miatt az alkotmányos követelmény szerinti értelmezéssel ellentétben a Törvényszék olyan bírónak kellene lefolytatni a másodfokú eljárást, akik az Alaptörvénynek megfelelő értelmezés szerint az eljárásból kizártak. A támadott átmeneti rendelkezés egyrészt ütközik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti pártatlan bírósághoz és tisztességes eljáráshoz való alkotmányos alapjoggal, másrészt sérti a XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség alkotmányos követelményét is.
- [3] Az indítványozó tanács álláspontja szerint a jogalkotó a tisztességes eljárás összetevői közül a pártatlan bírósághoz való jog és az ügyek észszerű határidőn belül való elbírálása követelményének konkurálását úgy oldotta fel, hogy az időszerűséget előtérbe helyezte a pártatlanság követelményével szemben. Az átmeneti rendelkezést tartalmazó jogi szabályozás nem felel meg a pártatlan bíráskodás objektív követelményének, mely a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkezik. Az Alkotmánybíróság által kimondottan, objektíven nem pártatlannak mutakozó bíró, az átmeneti szabályokat tartalmazó jogalkotói aktus következtében sem válik, még időlegesen sem pártatlanná, ezért a vádemelés utáni bírósági eljárásban csak kizárt bíróként vehet részt. A megsemmisíteni kért átmeneti szabály továbbá a törvény előtti egyenlőség, mint alkotmányos alapjog tükrében sérti a jogbiztonságot. A pártatlanságát veszített bíró nem tekinthető törvényes bírónak. Az átmeneti rendelkezések következményeként a folyamatban lévő büntetőügyekben a kizárással érintett bírók mégis eljárhatnak, azaz az állampolgároknak egyik ügyben van joga, a másik ügyben pedig nincs joga arra, hogy az ügyét a törvény által felállított pártatlan bíróság bírálja el, ezáltal a törvény előtti egyenlőség kiüresedik. A pártatlanság objektív mércéje alapján a kizárt bíró által lefolytatott eljárásban az időszerűség követelményét értelemszerűen fel sem lehet vetni, az nem versenyezhet a tisztességes bírósági eljárás további ismérveivel, mert kizárt bíró semmilyen eljárási cselekményt nem végezhet, illetve az általa végzetteket meg nem történtnek kell tekinteni, azok joghatás kiváltására nem alkalmasak. Az indítványozó tanács emellett hivatkozott az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében kimondott hatalommegosztás elvére is, ahhoz kapcsolódóan azonban önálló indokolást nem terjesztett elő.

- [4] 2. Az Alkotmánybíróság a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban már vizsgálta a Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontjának alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben és a bírói kezdeményezéseket elutasította. A bírói kezdeményezések hivatkoztak a jogbiztonságra, a törvény előtti egyenlőségre, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra, valamint a pártatlanság és az időszerűség követelményeinek ütközésére.
- [5] Az Alkotmánybíróság hivatkozott döntésében foglaltak szerint az alkotmánybírói határozat rendelkező részébe foglalt alkotmányos követelmény a bíróságokra kötelező, és attól eltérő jelentést nem tulajdoníthatnak az adott jogszabályi rendelkezésnek. Természetesen nincs akadálya annak, hogy a jogalkotó módosítsa az alkotmányos követelménnyel érintett jogszabályi rendelkezést. Ez ugyanakkor nem vezethet a jogbiztonság, illetve a tisztességes eljáráshoz való jog sérelméhez, vagyis a címzettek számára egyértelműnek kell lennie, hogy milyen eljárási szabályok irányadóak az adott ügyben, másrészt a módosítás nem üresítheti ki az említett alapjog tartalmát. A konkrét ügyben az Alkotmánybíróság a hatályos jog kíméletével járt el és megállapította, hogy az indítványokban felvetett ellentmondás megfelelő jogértelmezéssel feloldható. A támadott rendelkezés ugyanis a Be. 2017. évi XXIX. törvénnyel megállapított 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásáról, illetve annak mellőzéséről szól. Azon ügyekben tehát, melyekre a módosított kizárási rendelkezés kiterjed, a bíróság összetétele megfelel az Alkotmánybíróság követelményének. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott rendelkezések nem sértik az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseit, ezért az indítványokat elutasította. Arra a kérdésre pedig, hogy milyen szabályok alapján kell eljárni azokban az ügyekben, amelyek a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat közzétételekor folyamatban voltak, vagy ezt követően, de a Be. módosítása előtt indultak azt a választ adta, hogy az Alkotmánybíróság határozatának *erga omnes* kötelező hatályát az alkotmányos követelményt jogszabályba foglaló jogalkotói döntés nyilvánvalóan nem ronthatja le. A derogációs tilalom vonatkozik az időbeliségre, tehát a jogalkotó nem korlátozhatja az alkotmányos követelmény alkalmazását valamilyen jövőbeli időponttól kezdődő időszakra, és vonatkozik az eljárás szakaszaira is, tehát a nyomozás elrendelésével kezdődő büntetőeljárás egészére irányadó, nem korlátozható az ügyek bíróságra érkezésére. Azon ügyekben tehát, amelyekben nem lehet alkalmazni a Be.-be épített módosított kizárási szabályokat, a bíróságoknak közvetlenül kell figyelembe venniük a 21/2016. (XI. 30.) AB határozattal megállapított alkotmányos követelményt {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24], [26]–[31]}.
- [6] 3. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése szerint, ha bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.
- [7] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy ítélt dolog áll fenn, mivel a bírói kezdeményezés az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányul és a bíróság az Alaptörvénynek ugyanazokra a rendelkezéseire és azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alaptörvény-ellenesség megállapítását. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt az Abtv. 31. § (1) bekezdése és a 64. § f) pontja alapján visszautasította tekintettel arra is, hogy a körülmények alapvetően nem változtak meg.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [8] Nem értek egyet a jelen végzéssel, a bírói kezdeményezés visszautasításával.
- [9] Az Abtv. 25. §-a alapján előterjesztett bírói kezdeményezést ítélt dologra hivatkozással utasítja vissza végzésében az Alkotmánybíróság. Ítélt dolog esete a végzés szerint azért áll fenn, mert a bírói kezdeményezés olyan jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányult, amit az Alkotmánybíróság már a 25/2017. (X. 17.) AB határozatában az Alaptörvény ugyanazon rendelkezései és azonos alkotmányos összefüggések alapján már felülvizsgált. Ezzel nem értek egyet, az ítélt dolog megállapítását megalapozatlannak tartom, ezért a bírói kezdeményezés visszautasításának – álláspontom szerint – nem volt helye, azt érdemben kellett volna vizsgálni.
- [10] Az Alkotmánybíróság ugyan a 25/2017. (X. 17.) AB határozatában már vizsgálta a Be. 606/B. § (1) bekezdés c) pontjának az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésével való összhangját. E korábbi alkotmánybíróági határozatban viszont az Alkotmánybíróság pont annak a részletes vizsgálatát nem végezte el, hogy a Be. 606/B. § (1) bekezdés b) és c) pontjai kapcsán nem sérül-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó pártatlan bírósághoz való alkotmányos jog. A hézagosan lefolytatott vizsgálatot már a 25/2017. (X. 17.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban is kifogásoltam. Ezért nem tartom meggyőzőnek, hogy e korábbi határozat alapján a jelen bírói kezdeményezés által is megfogalmazott kérdés ítélt dolognak minősül.
- [11] Megjegyzem továbbá, hogy a jelen végzésben felhívott 25/2017. (X. 17.) AB határozat a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat nyomán született. A 21/2016. (XI. 30.) AB határozat alkotmányos követelményi formában állapított meg egy – a törvényből korábban hiányzó – kizárási okot: „a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el”. A Be.-ből hiányzó kizárási ok alkotmányos követelményi formában megalkotásával nem értettem egyet, mert a bíróra vonatkozó kizárási ok létrehozását – a 21/2016. (XI. 30.) AB határozattól eltérően – jogalkotói feladatnak tartottam. Különvéleményemben ezért kifejtettem, hogy a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalmának hiánya mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával, s így jogalkotással lett volna megfelelően pótolható, nem pedig alkotmányos követelmény megfogalmazásával. Az általam javasolt módon, vagyis a mulasztás megállapításával elkerülhető lett volna az a jogalkalmazásban a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat nyomán megjelenő értelmezési probléma, amit a jelen ügyben az indítványozó bíróság (is) felvetett, illetve ami kiváltotta a 25/2017. (X. 17.) AB határozat meghozatalát: az alkotmányos követelmény, mint az Alkotmánybíróság által a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban alkalmazott jogkövetkezmény, alkalmatlan volt az alaptörvény-ellenes helyzet megfelelő rendezésére.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybíróági ügyszám: III/1989/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3023/2018. (I. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.III.10.659/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria Mfv.III.10.659/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az indítványozó 2011. december 31-ig rokkantsági nyugdíjban részesült. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 33. § (1) bekezdése alapján 2012. január 1-től rehabilitációs ellátásban részesült, amit a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: kormányhivatal) megszüntetett és 2015. december 1-jétől rokkantsági ellátást állapított meg részére. Döntését arra alapította, hogy az elsőfokú komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény szerint az indítványozó egészségi állapotának mértéke 50%, állapota alapján a C2 minősítési kategóriába tartozik, felülvizsgálata 2017 októberében szükséges. A határozat ellen az indítványozó fellebbezett, a másodfokon eljáró Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal az elsőfokú döntést helybenhagyta. Az indítványozó a másodfokú határozat ellen keresetet terjesztett elő arra hivatkozással, hogy az eljáró hatóságok jogszabálysértő módon rendelkeztek arról, hogy esetében felülvizsgálat szükséges. Ennek alátámasztására előadta, hogy a Győri Munkaügyi Bíróság 2001-ben a rokkantsági nyugdíjjogosultsága megállapítása iránti perben meghozott jogerős ítéletében megállapította, hogy egészségügyi felülvizsgálata egészségügyi állapotának véglegessége miatt szükségtelen.
- [3] A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.M.135/2016/3. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság megállapította, hogy az indítványozó által hivatkozott korábbi ítélet rokkantsági nyugdíj tárgyában született, eltérő jogszabályon alapuló társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata körében. A rokkantsági ellátás megállapítása tárgyában folytatott eljárásra nézve nem keletkezett ítélt dolgot. Rámutatott, hogy az Mmtv. szabályai nem teszik lehetővé a felülvizsgálat időpontja megállapításának mellőzését. Ezzel összefüggésben azonban utalt arra is, hogy az indítványozónak a felülvizsgálat időpontjában kevesebb, mint öt éve lesz hátra a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig, ami majdan kizárja a felülvizsgálat tényleges elvégzését.
- [4] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria is hangsúlyozta, hogy a munkaügyi bíróság korábbi ítélete eltérő jogi és orvosszakmai szabályok alkalmazásával született. Kiemelte, hogy az a tény, hogy egy más ellátásra való jogosultság megállapításához az indítványozó egészségi állapotát nem tartotta felülvizsgálálandónak, nem zárja ki azt, hogy az indítványozó egészségi állapota az eltérő feltételekkel nyújtott, átalakított ellátásra való jogosultság elbírálása során ismételten vizsgálat tárgya legyen.
- [5] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, az Alaptörvény B) cikkével összefüggésben a jogbiztonság sérelmére, továbbá a II. cikkben biztosított emberi méltósághoz való joga, a VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánélethez való joga, a XIX. cikkel összefüggésben a szociális biztonsághoz való joga és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérelmére hivatkozva.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőn belül terjesztette elő.
- [8] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek az alábbiak szerint csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és részben tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Ezen kívül megjelöli a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését.
- [9] 3. Az indítványozó hivatkozott ugyan az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz való joga, a VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánélethez való joga, a XIX. cikkkel összefüggésben a szociális biztonsághoz való joga és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérelmére, ezeket azonban alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá, az Alkotmánybíróság erre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ezen részeiben az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak nem felel meg.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában, valamint az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt tartalmi feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e.
- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza. Az Abtv. hivatkozott rendelkezése alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [13] Megállapítható továbbá, hogy a Kúria ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [14] 5. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikkének sérelmével összefüggésben előadta, hogy a jogbiztonság elve a jog viszonylagos állandóságába vetett bizakodást védi. A megváltozott munkaképességűek egzisztenciális döntéseire hatással van az a feltételezés, hogy az ellátásra való jogosultság megállapításakor hatályban lévő szabályok szerint, illetve már egy jogerősen elbírált módon (felülvizsgálat nélkül) számíthatnak az ellátásra.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben arra mutat rá, hogy az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás tilalma és a felkészülési idő hiánya esetén lehet alapítani [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17], 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]]. A jogbiztonság elve tehát az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának nem tekinthető, valamint az e rendelkezéssel összefüggésben jelen panaszban előadott sérelem nem tartozik a megjelölt kivételek közé sem.
- [16] 6. Az Alkotmánybíróság a fentiek mellett megjegyzi, hogy a 40/2012. (XII. 6.) AB határozatában vizsgálta a rokantsági ellátások átalakításának alkotmányosságát. E döntésében pedig magát az átalakítást nem találta Alaptörvénybe ütközőnek (Indokolás [43]–[47]).

[17] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1225/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3024/2018. (I. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.21.089/2016/8. számú ítélete alaptörvény-ellenesésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Dr. Banai Miklós (a továbbiakban: indítványozó) személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panasz eljárás előzményét képező egyedi ügyben az indítványozó kártalanítás, illetve kártérítés iránt nyújtott be keresetet a Magyar Állam (a továbbiakban: I. rendű alperes), a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: II. rendű alperes) és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: III. rendű alperes) ellen az alábbiak szerint.
- [3] Az indítványozó hozzátartozója (a továbbiakban: örökhagyó) elhunyt, tőle az indítványozó végintézkedés (végrendelet) útján örökölte a Balaton-menti, különböző helyrajzi számokon nyilvántartott ingatlanok egészét, valamint egy másik helyrajzi számú ingatlan 23714/75375 tulajdoni hányadát. Mindezt jogerősen a Veszprém Megyei Bíróság 2008. november 20-án kelt ítélete, illetve – a Balaton-menti egyik helyrajzi számú ingatlan tulajdoni hányada vonatkozásában – a Veszprémi Törvényszék 2013. december 13-án kelt kijavító végzése állapította meg, melyek az örökhagyó által 1991-ben indított per (a továbbiakban: előzményi per) eredményeként születtek.
- [4] A végrendelet tárgyát képező ingatlanok eredetileg más ingatlanokkal együtt az indítványozó jogelődjének egy tagban álló ingatlantulajdonát, a másik településen található, 40 kataszteri hold, 1175 négyszögöl területű, épületet is magában foglaló ingatlant képezték. Az ingatlant 1944-ben csatolták a Balaton-menti település területéhez két különböző helyrajzi számmal. A nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földműves nép földhöz juttatásáról szóló 1945. évi 600. ME rendelet alapján javaslat történt az ingatlan 5 kataszteri holdat meghaladó részének megváltására, azonban az indítványozó jogelődjének fellebbezése nyomán a Zala Vármegye Földbirtokrendező Tanács mentesítette az ingatlant az igénybevétel alól. 1948-ban a Zala Vármegyei Földhivatal megkeresése értelmében az örökhagyó tulajdonából az 5 kataszteri hold 525 négyszögöl területet meghaladó részt le kellett jegyezni. Ezzel szemben az örökhagyó a Megyei Földbirtokrendező Tanács Zala Vármegyei Földhivatalának címzett levelében hivatkozott a fenti mentesítésre. A földhivatali iratok ezzel összefüggésben utaltak a „téves telekkönyvi bejegyzés” későbbi kiegészítése iránti intézkedésre, amely azonban elmaradt. 1953-ban a Balaton-menti egyik helyrajzi számú ingatlant megosztották, egy része államosításra került, a másik részét az örökhagyó javára visszajegyezték.
- [5] Az örökhagyó egykori tulajdonának az előzményi per idején a Balaton-menti településen tíz különböző helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan, illetve az egyes ingatlanok egy része felelt meg. Az eredeti ingatlanból 871 négyszögöl területű részt államosítottak. Az egyik helyrajzi számú ingatlant az állam kisajátította. Egy másik helyrajzi számú ingatlan a kárpótlási földalapba került, tulajdonjogát 1993-ban egy magánszemély megszerezte, majd tőle az indítványozó 2006-ban megvásárolta. Négy különböző helyrajzi számú ingatlan tulajdonjogát az állam 1995-ben, megállapodás alapján, az elkülönített állami tartalékalap átadása címén szerezte meg. Az egyedi ügyben érintett többi ingatlan átadás útján került állami ingatlanba.
- [6] Az előzményi per a zavaros ingatlan-nyilvántartási állapotból fakadó bizonytalanság megszüntetése céljából indult, az örökhagyó a Balaton-menti településen négy különböző helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanok visszajegyzése iránt terjesztett elő keresetet. Az indítványozó jogelődjének időközben bekövetkezett halála miatt helyét az indítványozó vette át. Az előzményi per eredményeként állt be a Veszprém Megyei Bíróság jogerős ítélete, valamint a Veszprémi Törvényszék kijavító végzése szerinti, fentebb ismertetett tulajdoni hely-

zet, az ezekben megjelölt ingatlanokra az indítványozó tulajdonjoga bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba.

- [7] Az indítványozó a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-hez, később a pénzügyminiszterhez, a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanácshoz, majd a Nemzeti Fejlesztési Miniszterhez címzett leveleiben kártalanítási és kártérítési igényt jelentett be kettő külön helyrajzi számú ingatlannal összefüggésben. Követeléseit arra alapította, hogy a Veszprém Megyei Bíróság jogerős ítélete rögzítette, hogy a szóban forgó ingatlanok az indítványozó jogelődjének tulajdonát képezték, ennek ellenére az indítványozó tulajdonjogát a kisajátítási, illetve kárpótlási eljárásokban megállapítani nem lehetett. Miután ezek az igénybejelentések eredménytelenül maradtak, az indítványozó keresetet nyújtott be az alperesekkel szemben a Veszprémi Törvényszéken.
- [8] Az indítványozó két különböző helyrajzi számú ingatlan vonatkozásában kártalanítás jogcímén elsődlegesen az egyik helyrajzi számú ingatlan 67532/75373 tulajdoni hányada, három különböző helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan, mint csereingatlanok tulajdonába adására, másodlagosan pénzbeli kártalanítás megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. rendű alperest. Kérte továbbá 51 750 000 Ft általános kártérítés megfizetésére kötelezni az I. és II. rendű alpereseket azzal, hogy a kártérítés egy részeként – a fennmaradó különbözet megfizetése mellett – elfogadja a két különböző helyrajzi számú ingatlant. A III. rendű alperest az ítéleti rendelkezések túrására kérte kötelezni.
- [9] A Veszprémi Törvényszék az indítványozónak a két ingatlannal kapcsolatos kártalanítási és kártérítési követeléseit, valamint az öt különböző helyrajzi számú ingatlanokkal kapcsolatos kártérítési követeléseit elévülés miatt utasította el. A fennmaradó kereseti elemet arra tekintettel utasította el, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az alperest: az 1947-ben megsemmisült telekjegyzőkönyv pótlása során keletkeztek az egymásnak ellentmondó bejegyzések, majd a Megyei Földbirtokrendező Tanács Zala Vármegyei Földhivatala mulasztotta el teljesíteni a téves telekkönyvi bejegyzés kiegészítése iránti intézkedést. A jogsértő állapotot az önálló jogképességgel rendelkező földhivatal idézte elő, amelynek tevékenységéért az állam nem tartozik mögöttes felelősséggel. A Veszprémi Törvényszék azt is hangsúlyozta, hogy a téves telekkönyvi bejegyzésen és a kiigazítás elmulasztásán túl nem állapítható meg olyan jogellenes magatartás, amely az indítványozó kárával összefüggésben állna. A törvényszék kiemelte azt is, hogy az előzményi per jogerős ítéletében foglalt tényállást a felek egyike sem kérdőjelezte meg.
- [10] Az indítványozó fellebbezése nyomán a Győri Ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, a keresetet azonban teljes egészében a követelések elévülésére tekintettel utasította el, és ennek rögzítését követően tért ki az alperesek passzív perbeli legitimációjának hiányára.
- [11] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amely a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Balaton-menti egyik helyrajzi számú ingatlannal kapcsolatos kártalanítási igényre vonatkozóan megerősítette az eljáró bíróságok elévüléssel kapcsolatos álláspontját. Egyebekben arra alapította ítéletét, hogy az indítványozó nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, mert nem bizonyította azt, hogy az alperesek, illetve jogelődek mikor és milyen módon okozták a kárt. A kérdéses ingatlanok jogi sorsát meghatározó kisajátítási és kárpótlási jogszabályok nem eredményezték a kárt, és abból sem a tulajdonvesztés bekövetkezésére, illetve annak mikéntjére következtetni nem lehet. 1944-et, illetve 1953-at követően az ingatlanok jogi sorsa a rendelkezésre álló iratokból nem állapítható meg.
- [12] 2. A Kúria ítéletének – a Győri Ítéltábla és a Veszprémi Törvényszék ítéleteire is kiterjedő – megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1)–(2), valamint XXIV. cikk (1)–(2) bekezdésein alapszik. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok szándékosan és következetesen az alperesek álláspontját erősítő bizonyítékokat vették figyelembe az ügy elbírálása során, továbbá nem kötelezték az alpereseket arra, hogy igazolják tulajdonszerzésük jogszerűségét, ami pedig az ügy elbírálása szempontjából releváns körülmény, mindezt annak ellenére, hogy az alperesek a pereskedés során végig passzív magatartást tanúsítottak és nem törekedtek kimenteni magukat az indítványozó tulajdonjogát sértő cselekedetek alól. Végül soron a bíróságok nem indokolták kellően a határozataikat, ezzel pedig megsértették az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és (2) bekezdései szerinti tisztességes eljárásból való jogát.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdései által védett tulajdonhoz való joga azáltal, hogy 1991. május 20-ától – azaz az öröklés megnyíltától – számítva 17,5 évig nem rendelkezhetett a tulajdonával, és erre a sérelemre az előzményi perben született jogerős ítélet is csak részleges orvoslást jelent, a bíróságok pedig részrehajló eljárásukkal megghiúsították a további jogérvényesítését. Ugyancsak e jogok sérelmét eredményezte az, hogy az I. rendű alperes, amikor egyes ingatlanokat 1992-ben kisajátított, 1993-ban

elidegenített, illetve 1995-ben a Balatonmelléki Mezőgazdasági Termelőszövetkezettől saját tulajdonába vett, akkor kísérletet sem tett a valódi tulajdonos személyének kiderítésére.

- [14] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [15] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt arra hívja fel a figyelmet, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog védelméről rendelkezik, vagyis a közigazgatási eljárásban érvényesül, míg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése védi {3090/2015. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [22]}. A jelen ügy kizárólag bírósági eljárást érint, ezért az Alkotmánybíróság úgy tekintette, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti alapvető jogának sérelmét állítja.
- [16] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [17] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állította panaszában, és a sérelem megvalósulását abban látta, hogy a bíróságok nem tettek kellően eleget indokolási kötelezettségüknek, illetve elmulasztották bizonyítási kötelezettségüket, mert nem adtak helyt az indítványozó bizonyítási indítványainak. Álláspontja szerint végső soron ez az alaptörvény-ellenes bírósági eljárás eredményezte az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdései szerinti tulajdonhoz való jogának sérelmét is.
- [18] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát kifejtve azt az alkotmányos követelményt támasztotta a bíróságokkal szemben, hogy azok „a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be”, fenntartva, hogy az egyedi ügy összes körülményének függvénye, mikor kellően részletes az indokolás. Ez egyfelől nem jelenti azt, hogy a bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné, az azonban feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot {lásd mindehhez: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak és így az arra alapított alkotmányjogi panaszok nyomán történő alkotmányossági vizsgálatnak korlátját jelenti, hogy az Alkotmánybíróság nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [19] Ezek az általános megfontolások maradéktalanul irányadóak a jelen alkotmányjogi panasz Abtv. 29. § szerinti befogadhatóságának megítélésében is. Az indítványozó kifogásai a bírósági ténymegállapítás és jogértelmezés irányának megváltoztatását célozzák, és a panasz lényegében azt törekszik elérni, hogy az Alkotmánybíróság a benne foglalt tényállítások alapján további rendes bírósági jogorvoslati fórum módjára bírálja felül a támadott ítéleteket. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdés *d)* pontjából, valamint az Abtv. 27. §-ából származó feladatköre alapján azonban erre nincs lehetőség. A rendelkezésre álló iratokból kitűnően a Kúria számba veszi az indítványozó felülvizsgálati kérelmében előadottakat, azokra reagálva dönt. Az egyedi ügy lényegét érintő jogkérdések az elévülés megállapíthatósága, a kárfelelősség fennállásának részkérdései (a károkozó személye, a károkozó magatartás mibenléte, illetve a károkozó magatartás és a kár közötti okozati összefüggés), valamint az indítványozó, illetve az örökhagyó tulajdonjogának igazolhatósága. A támadott ítélet kifejti, hogy a rendelkező részben foglaltak milyen tényeken alapulnak, megindokolja az elévülés fennállását, valamint rámutat arra, hogy mely, a tulajdonjog folytonosságát érintő, illetve egyéb tények, ténybeli bizonytalanságok miatt nem állapítható meg a kárfelelősség az alperesekkel szemben. Mindezt megtette a másodfokon eljáró Győri Ítéltábla, valamint az első fokon eljáró Veszprémi Törvényszék is. A perben született kedvezőtlen eredmény önmagában nem minősül az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének, és az indítvány sem a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, sem a tulajdonhoz való jog vonatkozásában nem

tartalmaz olyan alkotmányjogilag értékelhető érvet, amely akár alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, akár a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.

- [20] 4. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján – az Abtv. 56. § (3) bekezdésének megfelelően – az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1409/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3025/2018. (I. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.35.734/2016/10. számú ítélete, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 16.K.30.241/2015/22. számú ítélete, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 3473579781. számú elsőfokú, illetve 2928602841. számú másodfokú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – jogi képviselője (dr. Karsai Dániel András, 1056 Budapest, Nyáry Pál utca 10., V/1.) útján – 2017. június 22-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Kfv.VI.35.734/2016/10. számú ítélete, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 16.K.30.241/2015/22. számú ítélete, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 3473579781. iktatószámú elsőfokú, illetve 2928602841. iktatószámú másodfokú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó szerint a megsemmisíteni kért közigazgatási hatósági és bírósági döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdésével, vagyis a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve az ártatlanság vélelmével.
- [2] 2. Az indítványozó – egy gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó kft. –, a támadott ítéletek alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárás felperese, illetve a NAV határozatai alapjául szolgáló közigazgatási eljárásban ügyfél volt. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-budapesti Adóigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) az indítványozónál 2011. október hónapra bevallások utólagos vizsgálatára irányuló, pénzüsszeg kiutalása előtti ellenőrzést végzett általános forgalmi adóra kiterjedően. Az ellenőrzés kezdete 2011. decembere volt. Ennek eredményeként megismételt eljárás során hozott, 3473579781. iktatószámú határozatában az indítványozó terhére 376 824 000 Ft jogosulatlan visszaigénylésnek minősülő adókülönbözetet állapított meg, melynek kiutalását elutasította, és kötelezte a felperest ezen adókülönbözet 50%-ának megfelelő mértékű, azaz 188 412 000 Ft összegű adóbírság megfizetésére is. Az elsőfokú adóhatóság szerint a későbbi indítványozó olyan láncolat adóelkerülésben vett részt, melynek első tagja, C. kft. (a továbbiakban C. kft.) ugyan bevallotta az általa kibocsátott számlák áfatartalmát, azt azonban nem fizette meg, miközben a láncolat végén álló indítványozó ezt a meg nem fizetett áfát visszaigényelte. Bár fő szabály szerint a számla befogadója (az áfa visszaigénylője) nem felel azért, hogy a számla kiállítója az általa kiállított számlák adótartalmát befizette-e, ám ez esetben a láncolat minden tagja ugyanannak az egyetlen személynek a befolyása alatt állt. A láncolat minden tagja, így a C. kft. és az indítványozó kft. esetében is ő hozta meg a döntéseket, vagyis az elsőfokú adóhatóság szerint megállapítható, hogy a személyi összefonódásra tekintettel ezen cégek összehangolt magatartást tanúsítottak, melyek egyértelmű célja az adókijátszás megvalósítása volt oly módon, hogy a felperes áfa-visszaigénylő pozícióba kerüljön, miközben a hozzá személyileg és gazdaságilag kötődő C. kft. a láncolat elején az áfafizetési kötelezettségének nem tesz eleget. Ezen adókijátszás lényege nem az, hogy valós gazdasági tevékenység nélkül kerül sor számlák kiállítására, vagyis nem fiktív számlázásról van szó; a számlák mögött valós gazdasági tevékenység van. Azonban e gazdasági tevékenység mellett a cél az adóelkerülés úgy, hogy a C. kft. által bevallott, de meg nem fizetett áfát ugyanazon személy irányítása alatt álló másik cég (ez esetben a indítványozó adózó) visszaigényli. Mivel tehát a láncolat tagjai nem egymástól független gazdasági társaságok, ezért megállapítható, hogy a felperes olyan láncolat része volt, mely általa tudottan az áfafizetési kötelezettséget kívánta kijátszani; magatartása így nem önmagában, hanem az azonos irányítás alatt álló, gazdaságilag összefonódott kör többi tagjának magatartásával együttesen értékelhető. Mindezekre tekintettel az elsőfokú adóhatóság az igényelt áfa kifizetését megtagadta, a szándékos adókijátszásra tekintettel pedig az adózót az igényelt áfa 50%-ának megfelelő mértékű adóbírsággal sújtotta.

- [3] Az adózó indítványozó fellebbezése folytán eljáró NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság (a továbbiakban: másodfokú adóhatóság) 2928602841. iktatószámú, másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy az indítványozó adózó a számlakibocsátás alapjául szolgáló vásárlás ellenértékének fedezetét – más társaságok közbeiktatásával – a C. kft.-től, illetve egy másik személytől (a továbbiakban: T.) kapta. Az adásvételeket eladói és vevői oldalon egyaránt T. szervezte, és ő biztosította azok pénzügyi fedezetét. A rendeltetésellenes joggyakorlás így bizonyított, az áfalevonási jog gyakorlását tehát jogszerűen tagadta meg az elsőfokú adóhatóság.
- [4] Az adózó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, melyben elsődlegesen a másodfokú adóhatóság mint alperes határozatának megváltoztatását, másodlagosan pedig az alperes adóhatósági határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Érvelése szerint ahhoz, hogy a levonási jogát az adóhatóság korlátozhassa, objektív bizonyítékokkal kellene rendelkeznie arról, hogy a felperes adózó ügyvezetője az ügylet megkötésekor tudott arról, hogy adókijátszásban vesz részt, ezt azonban az adóhatóság nem tudta bizonyítani. Az adóhatóságnak vizsgálnia kellett volna a felperesi ügyvezető tudattartalmát, és csak akkor állapíthatta volna meg, hogy a visszaigénylés jogszerűtlen, ha bizonyította volna, hogy az ügyvezető szándékosan igényelt vissza olyan adót, amelynek a be nem fizetéséről ő maga is tudott.
- [5] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 16.K.30.241/2015/22. számú, 2015. december 15-én meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Indokolásában rögzítette, hogy a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdése értelmében a valóság elvének megfelelően a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállóknak által is megállapíthatónak kell lenniük. Az adóhatóságot az adóhatósági ellenőrzés során az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 97. §-a alapján tényállás-tisztázási kötelezettség terheli, melynek körében fel kell tárnia a releváns tényállást. Ugyanakkor az adókötelezettség vizsgálata során a számviteli törvényben foglaltakra tekintettel az adózónak kellett olyan dokumentációval rendelkeznie, amely az általa levonásba helyezett adó alapjául szolgáló számlában foglalt gazdasági eseményt és a levonási jogosultságát igazolja. Az Art. 1. § (7) bekezdése értelmében az adóhatóságnak nemcsak joga, hanem kötelessége is, hogy az elé tárt iratokat, szerződéseket, bizonylatokat megvizsgálja, és azokat a valós tartalom alapján minősítse. Ennek alapján az adóhatóság térszerűen és jogszerűen állapította meg, hogy a felperes adózó magatartása egy láncolat tagjaként arra irányult, hogy adókijátszásban vegyen részt. Olyan általános forgalmi adót kívánt a indítványozó visszaigényelni, amelyet a vele azonos érdekkörbe, illetve azonos személy irányítása alá tartozó számlakiállító nem kívánt megfizetni. Az értékesítési láncban szereplő társaságokhoz tartozóan a lánc két végpontján ugyanazok a személyek álltak, az adóelőnyt az adóhatóság által feltárt tényállás alapján egyértelműen ezek realizálták. Az áfa visszaigénylése az indítványozó részéről megtörtént, míg annak befizetésére, amely a számlakiállító C. kft. kötelezettsége volt, nem került sor. A láncolatban részt nem vevő, külső zrt.-től megkapott áfa-értéket nem az általános forgalmi adó megfizetésére fordították, hanem tudatosan az adott cég (C. kft.) banki tartozásaira számolták el. Mind az adókülönbözlet megállapítása, mind az adóbírság kiszabása megalapozott volt; a C. kft. által bevallott adó tényleges meg nem fizetéséről az indítványozónak tudnia kellett. Az Európai Bíróság is megállapította az Axel Kittel kontra belga állam (C-439/04) és belga állam kontra Recolta Recycling SPRL (C-440/04) számú egyeztetett ügyben, hogy bár annak az adóalanynak az adólevonási joga nem tagadható meg, aki nem tudta, és nem is tudhatta, hogy a számlakibocsátó ügylete adócsalás részét képezi, vagy az értékesítési lánc megelőző ügylete adókijátszást valósít meg; ám ha objektív körülmények alapján megállapítják, hogy az értékesítés olyan adóalanynak részére történik, aki tudta, vagy akinek tudnia kellett volna, hogy beszerzésével hozzáadottérték-adó kijátszásával megvalósuló ügyletben vesz részt, a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik az adólevonási kedvezmények ezen adóalanytól történő megtagadása. Jelen esetben bizonyíthatóan ez utóbbi volt a helyzet.
- [6] Az adózó felperes az elsőfokon jogerős közigazgatási és munkaügyi bírósági ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, melyben elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, és adjon helyt a keresetének, másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A későbbi indítványozó felperes egyrészt arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a kereseti kérelemhez kötöttség elvét, amikor nem a felperes ügyletét, hanem a C. kft. és az adó összegét biztosító külső zrt. közötti ügyleteket vizsgálta. Ezenkívül az indítványozó szerint az adóhatóság a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a hézagosan megállapított tényállásból helytelen, több esetben irat- és jogszabályellenes következtetéseket vont le, a közigazgatási

és munkaügyi bíróság pedig ugyanezen hibákat követte el. Ha a C. kft. csalárd módon is járt el, ez a felperes adólevonási jogára nem lehet kihatással, kivéve abban az egyetlen esetben, ha erről a felperes adózó ügyvezetője tudott volna, ezt azonban az adóhatóság objektív tényekkel nem bizonyította.

- [7] A Kúria Kfv.VI.35.734/2016/10. számú, 2017. február 15-én meghozott ítéletében a felülvizsgálati kérelmet alaptalannak találta, és a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy „az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le”, amelyekkel a Kúria maradéktalanul egyetértett. A felperes felülvizsgálati kérelmében található érvekkel kapcsolatban a következőket állapította meg. Mindenekelőtt kiemelte, hogy „az adóhatóság nagyon részletes, minden releváns körülményre kiterjedő bizonyítást folytatott le. A tényállást teljes körűen tisztázta, a szükséges iratokat beszerezte.” Emellett jogszerűen vizsgálta a teljes szerződéses láncot, illetve az abban résztvevők között megvalósult gazdasági eseményeket; e körben joga és kötelessége is volt a szerződő felek teljes kapcsolatrendszerét feltárni. Az Art. 2. § (2) bekezdése szerint az adójogviszonyokban a jogokat rendeltetésszerűen kell gyakorolni. E követelmény alapján az adótörvények vonatkozásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan szerződés vagy más jogügylet, amely az adótörvények megkerülésére irányul. Az adóhatóság megállapította, hogy bár egy-egy ügylet részét képező ügylet nem bizonyítható az Art. 2. § (2) bekezdésének sérelme, ám a teljes ügyleti lánc esetében e követelmény sérelme egyértelműen igazolható; az adóhatóság ezt objektíve bizonyította. Az Európai Bíróság – áfa-ügyekben kötelezően alkalmazandó – gyakorlata szerint a nemzeti bíróságok feladata a vizsgált ügyletek valós gazdasági tartalmának feltárása. A nemzeti bíróságok ennek alapján figyelembe vehetik az ügyletek tisztán mesterséges jellegét, az adóteher csökkentését eredményező ügyletekben érintett felek között jogi, gazdasági vagy személyes kapcsolatokat, továbbá azt is, hogy ki az ügyletek irányítója, ki biztosítja az ügyletek finanszírozását, ki részesül a szolgáltatások közvetlen előnyeiből; valamint vizsgálhatják a tulajdonosi összefonódásokat is. Visszaélészerűnek e körben az a magatartás minősül, amely esetében az objektív körülmények összességéből kitűnik, hogy a vizsgált ügyletek elsődleges célja valamely adóelőny megszerzése.
- [8] A Kúria jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy az adóhatóság részletesen feltárta az ügyletekben és azok finanszírozásában részt vevő cégek tulajdonosi és egyéb személyi viszonyait; ezek alapján az ügyletekben részt vevő társaságok kétségtelenül ugyanazon személy közvetlen vagy közvetett érdekeltségébe tartoznak. Az ügyleti konstrukció célja T. magánszemély érdekeltségéhez kapcsolódó társaságok tekintetében az volt, hogy a felperes levonhassa és visszaigényelhesse azt az áfát, melyet a láncolat elején álló C. kft. bevallott, ám meg már nem fizetett. Mindezekre tekintettel az adóhatóság a tényállást kimerítően megállapította, azokból helyes következtetéseket vont le, határozata nem tartalmazott iratellenes, logikátlan vagy kirívóan okszerűtlen megállapításokat; összességében tényállás-megállapítási és bizonyítási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Ugyanez igaz a jogerős adóhatósági határozatot felülvizsgáló közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletére is, melyben az elsőfokú bíróság a felperes kérelmeiről teljes körűen számot adott, a kereset elutasítását megfelelő módon indokolta. Mindezek alapján a Kúria nem látott okot a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, így azt hatályában fenntartotta.
- [9] 3. A felperes indítványozó e hatósági és bírósági határozatok mindegyike alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, mivel azok szerinte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogba, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése szerinti ártatlanság védelmének elvébe ütköznek. A XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét részint az által látja az indítványozó megvalósulni, hogy az első- és a másodfokú adóhatóság, a közigazgatási és munkaügyi bíróság, valamint a Kúria egyike sem indokolta meg, miért állapítható meg az adókülönbözlet a terhére, annak ellenére, hogy a C. kft. által bevallott adó meg nem fizetéséről nem tudott, és ha tudott is volna, ez miért releváns; illetve az eljáró hatóságok és bíróságok nem adták értékelhető indokát annak, hogy az adóhatóság által feltárt összefonódások léte „hogyan támasztja alá az adócsalás vádját”. E körben kifejtette, hogy jogi megítélése szerint az érvénytelen szerződésnek az adózás szempontjából annyiban van jelentősége, amennyiben gazdasági eredménye kimutatható. A támadott döntéseket meghozó szervek, így végső soron maga a Kúria is, véleménye szerint döntését „kizárólag olyan jogviszonyok vizsgálatára alapozta, melyek preconcepcióját alátámasztották”, míg az indítványozó tényállításait figyelmen kívül hagyta. Szerinte a hatóság azt sem bizonyította, hogy a C. kft. adóelkerülő magatartásáról az indítványozó jogi személynek milyen módon lehetett tudomása, és azt sem mutatta ki sem az adóhatóság, sem a bíróság, hogy az államot ténylegesen adóveszteség érte volna. Az indítványozónak az alkotmányjogi panaszindítványban is hivatkozott jogi álláspontja az, hogy az adólevonási jog fő szabálya szerint nem korlátozható. Az a kérdés, hogy az érintett termékek korábbi és ké-

sőbbi értékesítését terhelő hozzáadottérték-adót (a továbbiakban: héa; Magyarországon: áfa) befizették-e az államkincstárba, vagy sem, nem befolyásolja az adóalany által előzetesen megfizetett héa levonásához való jogát. A nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak szerinte kizárólag akkor kell megtagadniuk az adólevonási jog által biztosított előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogot visszaélészerűen gyakorolták, ennek bizonyítása az adóhatóság feladata (vagyis „objektív körülmények alapján bizonyítani kell, hogy az adóalany, aki számára a levonási jogot megalapozó termékeket értékesítették, illetve szolgáltatásokat nyújtották, tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy ezen ügylettel az eladó, illetve a szolgáltató vagy valamely korábban eljáró gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt”). A Kúria mindemellett azáltal is megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó indokolási kötelezettség követelményét, hogy „egyszerűen csak fenntartotta hatályában a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletét, de részletes, minden fontos aspektussal számot vető indokolás hiányában nem mutatta meg, hogy valóban megfontolta Indítványozó érveit, nem indokolta, hogy jogait nem rendeltetészerűen gyakorolták az egymással szerződést kötő felek”.

- [10] Emellett az indítványozó ugyancsak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek látja, hogy az eljárás észszerűtlenül elhúzódott, mivel az „indítványozó működését ellehetetlenítő eljárás öt éve tart”. Végül a indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése, vagyis az ártatlanság vélelmének elve azért sérült, mert „a kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket nem lehet az indítványozó hátrányára értékelni”.
- [11] 4. Az alkotmányjogi panaszok érdemi elbírálásra alkalmatlanok, ennek alapján nem fogadhatók be. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy – a panaszokban foglaltakkal ellentétben – mind a közigazgatási és munkaügyi bíróság, mind a Kúria ítéletei részletes indokolást tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy milyen jogszabályi alapokon, milyen tényállás alapján, milyen jogi indokok felhasználásával hozott döntést e két bírói fórum. A NAV maga is részletesen kifejti, miért állapította meg az adókülönbözetet és az adóbírságot; indokolása számot ad a releváns tényállás minden eleméről. Az adóhatóság pontosan feltárta és részletesen bemutatta a jelen ügyben releváns, rendkívül szövevényes tényállást, mely a bírósági ítéletek alapjául is szolgált. A bírósági döntések részletesen kifejtik, miért nem követett el jogszabálysértést az adóhatóság. Az indítványozó az általa felhívott alkotmányjogi érv, az indokolási kötelezettség hiánya okán lényegileg azt kifogásolja, hogy az adómegállapítás alapja azon jogértelmezés volt, miszerint egyazon érdekkörbe tartozó, ugyanazon személy tényleges befolyása és irányítása alatt álló gazdasági társaságok esetében az adott gazdasági társaság (jelen esetben az indítványozó) nemcsak a saját magatartásáért felel, hanem azon kapcsolt vállalkozások jogellenes magatartásért is, amelyekről tudott, illetve objektíve tudnia kellett. A panasz alapjául szolgáló konkrét esetben egyértelműen és bizonyítottan ez a helyzet. A kúriai felülvizsgálati ítélet is kifejti – egyetértve a közigazgatási és munkaügyi bírósági ítélettel –, hogy a jogerős ítéletek meghozatalára a tényállás kellő feltárása alapján, jogszabálysértés nélkül került sor. Az indítványozók valójában tehát nem az indokolás hiányát, hanem annak az indítványozók felfogásával nem egyező voltát sérelmezik.
- [12] Az eljárás észszerűtlen elhúzódásával kapcsolatos, alkotmányjogilag értékelhető, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának megfelelő indokolást az indítványozó ugyancsak nem terjesztett elő. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.” Az elsőfokú bíróság a keresetlevelet 2015. január 20-án vette kézhez, és 2015. december 15-én hirdetett ítéletet. Az ezt követően benyújtott felülvizsgálati kérelemről a Kúria 2017. február 15-én döntött. A bíróságok eljárása tehát nagyjából 1-1 évig tartott, mely esetben – különösen figyelemmel az ügy bonyolultságára – az érdemi alkotmánybírói vizsgálathoz – a sematikus és formális hivatkozásokon, az Alaptörvény e cikkének pusztán megidézésén túl – releváns, alkotmányjogilag értékelhető indokolást kellett volna az indítványozónak előterjesztenie arra nézve, hogy a bírósági eljárás szerinte jelen esetben mi alapján tekinthető az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti, a bírósági eljárás „észszerűtlen” elhúzódásának.
- [13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése szerinti ártatlanság vélelme elvének sérelme pedig jelen ügyben nem vetődött fel; annak sérelmére alkotmányjogilag értékelhető indokolást maga az indítványozó sem terjesztett elő.
- [14] Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy az indítványokban foglaltak nem vetik fel annak lehetőségét, hogy a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történéhetett, illetve hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről van szó, ezért a panaszok nem felelnek meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételnek.

- [15] Jelen esetben az indítványozó valójában a bíróságok és a NAV jogértelmezését támadja, érvelése pedig a bírósági és a hatósági döntések tartalmi kritikáját foglalja magában. A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése azonban a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [16] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.35.734/2016/10. számú ítélete, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 16.K.30.241/2015/22. számú ítélete, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 3473579781. számú elsőfokú, illetve 2928602841. számú másodfokú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1332/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3026/2018. (I. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Békés Megyei Kormányhivatal BEB/03/1596-6/2013. számú tájékoztatása, a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.Kpk.27.005/2016/10. számú végzése, valamint a Gyulai Törvényszék 9.Kpkf.25.133/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben kérte a Békés Megyei Kormányhivatal BEB/03/1596-6/2013. számú tájékoztatása, a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.Kpk.27.005/2016/10. számú végzése, valamint a Gyulai Törvényszék 9.Kpkf.25.133/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági végzésekben megállapított tényállás szerint az indítványozó új szomszédja birtokvédelmi kérelmet terjesztett elő az indítványozóval szemben az indítványozó ingatlanán zajló méhtartás miatt jelentkező zavaró hatások miatt. Az indítványozó beadvánnyal fordult a Békés Megyei Kormányhivatalhoz, amelyben kérte, hogy a felügyeleti szerv felülvizsgálati eljárás keretén belül kötelezze az elsőfokú hatóságot a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi törvény (a továbbiakban: Ptk.) 191. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő eljárás lefolytatására. Álláspontja szerint a birtokvédelmi eljárás nem lett volna megindítható vele szemben, mert a sérelmezett tevékenység észlelésétől számítottan közel 10 év telt el, ezért a település jegyzőjének intézkedési jogosultsága nincsen. Az indítványozó beadványával a Békés Megyei Kormányhivatal kormány megbízottjához fordult, kifogásolva, hogy az első fokon eljáró hatóság hatáskör hiányában járt el, illetve több beadványt előterjesztett az elfogultság és kizárás iránt, mely körben nem történt intézkedés. Az indítványozó panasszal fordult a kérelmezett felügyeleti szervéhez, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz. A kérelmezetti kormányhivatal a 2013. december 9. napján kelt BEB/03/1596-6/2013. számú tájékoztatásában arról értesítette az indítványozót, hogy az elsőfokú hatóság 2013. november 21. napján érdemi döntést hozott, amely döntéssel az elsőfokú hatósági eljárás lezárult. E tájékoztatásban arról is számot adott, hogy a jegyző határozata ellen nincs helye a Ket. szerinti jogorvoslatnak, illetve felügyeleti eljárásnak sem, így a hatóság nem rendelkezik hatáskörrel arra nézve, hogy az I/1332-26/2013/1. iktatószámú határozatot felügyeleti eljárás keretében felülvizsgálja. A tájékoztató levél azt is rögzíti, hogy a hatóságnak, mint felügyeleti szervnek tárgyi ügyben nincs lehetősége arra, hogy az érdemi döntéssel lezárult birtokvédelmi eljárás felügyeleti eljárás keretében felülvizsgálja. Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy amennyiben az elsőfokú hatóság által meghozott érdemi döntésben foglaltakat a fél sérelmesnek tartja, az I/1332-26-/2013/1. iktatószámú határozat jogorvoslati tájékoztatójában foglaltaknak megfelelően az illetékes bíróságnál jogorvoslattal élhet, és polgári peres eljárást kezdeményezhet az elsőfokú hatóság megváltoztatása iránt. 2015. szeptember 14. napján az indítványozó megjelent a kérelmezetti hatóságnál, majd szeptember 18-án kelt beadványában ismételtén a benyújtott kérelmeinek törvényes határidőben történő elbírálásának hiányát kifogásolta. A kérelmezett BE/03/4298-2/2015. számú tájékoztatás tárgyú levelében azt a felvilágosítást adta, hogy 2013. december 5. napján a BEB/03/1596-6/2013. iktatószám alatt a tárgyi ügyben a hatóság már tájékoztatást küldött, melyet a fél 2012. december 12. napján át is vett. A BE/03/4298-2/2015. számú tájékoztató döntéssel kapcsolatban a kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a bírósághoz, és kérte, hogy a bíróság a tájékoztatást, mint hatósági intézkedést semmisítse meg, és állapítsa meg, hogy a település jegyzőjének az I/1332-1/2013/1. számú ügyben nem volt hatásköre.

- [3] A Gyulai Közigazgatás és Munkaügyi Bíróság a 7.Kpk.27.005/2016/10. számú végzésével az indítványozó bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét elutasította, nem találta ugyanis megalapozottnak az indítványozó azon kifogását, amely szerint a 2013. október 9. napján előterjesztett beadványa nem került elbírálásra. A végzéssel szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be, amelyet a Gyulai Törvényszék alaptalannak talált és a 9. Kpkf.25.133/2017/3. számú végzésével helybenhagyta.
- [4] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz és az Abtv. 27. § alapján kérte a Békés Megyei Kormányhivatal BEB/03/1596-6/2013. számú tájékoztatása, a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.Kpk.27.005/2016/10. számú végzése, valamint a Gyulai Törvényszék 9.Kpkf.25.133/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok sértik az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseiben, a II. cikkben, a III. cikk (1) bekezdésében, az V. cikkben, a VI. cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (1)–(2) bekezdésében, a XXIV. cikk (1)–(2) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1)–(2) és (7) bekezdésében foglalt alkotmányos alapelveket és garanciális szabályokat. Indokolása szerint az első és másodfokú bírósági eljárásban a bíróságok alaptörvény-ellenesen nem vizsgálták a jegyzői végzésben megjelölt hatáskör hiányára utaló jogérvényesítést, ezzel az Alaptörvény XV. és XXVIII. cikkében biztosított alapjogok ellenére, negatív diszkriminációt valósítottak meg. Az indítványozó elleni birtokvédelmi eljárás hatáskör hiányában került lefolytatásra, ezért ennek az eljárásnak a semmisségi feltételei fennállnak, a nemlétező aktus pedig időlegesen sem fejthet ki joghatást. Érvelése alátámasztásául megjelölte a 37/2001. (X. 11.) AB határozatot, továbbá utalt arra is, hogy a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a hatósági intézkedés jóváhagyásával, részrehajló és észszerű határidőn túli ügyintézés jogszerűnek történt elismerése következtében az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével szemben döntött.
- [5] 4. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz alkalmas-e az érdemi elbírálásra, azaz megfelel-e a befogadási feltételeknek. Ennek alapján a következő megállapításokra jutott.
- [6] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz határidőn belül érkezett be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog indítványozó szerinti sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény – indítványozó szerint – megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § b) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]; az indítványozó érintettnek tekinthető [Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pont].
- [7] Azonban az indítvány nem felel meg annak a feltételnek, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó (Abtv. 29. §). A hatósági illetve bírósági eljárás során, illetve a bírósági döntésekben nem történt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, továbbá a bírói döntések alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetnek fel. Valójában az indítványozó e vonatkozásban egyrészt a bírói jogértelmezéssel nem ért egyet, és alkotmányjogi panaszának lényege, hogy a bíróságok az ügyében tévesen értelmezték a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.), a Ptk. és a kapcsolódó jogszabályok rendelkezéseit, a jogszabályok értelmezése azonban – amennyiben az alaptörvény-ellenességet nem vet fel – nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe, arra kizárólag a rendes bíróságoknak van hatásköre. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a közigazgatási, illetve a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó lényegében a támadott bírói döntések tartalmát sérelmezi, és nem az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét állítja. Az indítványozó a végzéssel szembeni kifogásait fogalmazza meg, illetve a közigazgatási eljárást kritizálja, alkotmányossági érvelést azonban alkotmányjogi panasza ténylegesen nem tartalmaz. Az indítványozó lényegében csak beidézi az Alaptörvény egyes rendelkezéseit, de ténylegesen csak a vélt vagy valós

jogszabálysértéseket írja le. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.

- [8] A kifejtettekre tekintettel az indítványozó által az Alaptörvény felhívott rendelkezéseinek állított sérelme kapcsán felvetett érvek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [9] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Békés Megyei Kormányhivatal BEB/03/1596-6/2013. számú tájékoztatása, a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.Kpk.27.005/2016/10. számú végzése, valamint a Gyulai Törvényszék 9.Kpkf.25.133/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1356/2017.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtárgya
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062-9273